Sahibi : Türkiye Öğretmenler Sendikası adına : Genel Sekreter Osman K. Akol,
Telefonlar : 17 49 27, 12 99 46
Yıllık abone bedeli 6 lira,
Adres : TÖS Yazışleri Müdürlüğü, Gazi Mustafa Kemal Bulvarı 14/1 Yenişehir — Ankara

ÇARŞAMBA 15 TEMMUZ 1970

TÖS

TÜRKİYE ÖĞRETMENLER SENDİKASI YAYIN ORGANI

YIL : 3
SAYI : 58
15 Günde Bir Çıkar
Fiyatı : 25 Kuruş

GAZETEMİZ TÜRK ÖĞRETMEN TOPLULUĞUNUN SESİ VE BAŞLICA HABER KAYNAĞIDIR. OKUYUNUZ, OKUTUNUZ VE ABONE OLUNUZ. EĞİTİM TOPLULUĞU İLE İLGİLİ HABERLERİNİZİ ULAŞTIRINIZ!

Genel Yönetim Kurulumuz toplantılarına başladı

Yeni eylemimizi saptayacağız

ÇARŞAMBA SABAHI BAŞLAYACAK TOPLANTIYA YÜRÜTME KURULUMUZ, GENEL YÖNETİM KURULU ÜYELERİ, BAŞTEMSİLCİLERİMİZ, DENETLEME VE ONUR KURULU ÜYELERİMİZ KATILACAKLAR.

BU TOPLANTIYLA İLGİLİ OLARAK GENEL MERKEZİMİZ, FAKİR BAYKURT İMZASIYLA AŞAĞIDAKİ GENELGEYİ YAYINLAMIŞTIR.

Genel Yönetim Kurulu Üyelerine,
Baştemsilciliklere,

TÖS Genel Yönetim Kurulu, 1969 - 1970 dönemi ikinci toplantısını, 15 Temmuz 1970 Çarşamba günü saat 10.00'da TÖS Genel Merkezi binasında yapacaktır. Bu toplantının ele alacağı konuların, ülkemizin ve toplumumuzun içinde bunaldığı sorunlar olması zorunlu görülmüştür. Toplantı gündemi taslağı eklidir. Yürütme Kurulu çalışma raporu da hazırlanmakta olup ayrıca sunulacaktır.

Bildiğiniz gibi, 1969 seçimleri üstünden 9 ay geçti. Yurdun yönetimi 1965 seçimlerini kazanan aynı ekibin eline verilmişti. Biçimsel olarak seçim sonuçlarını beğenmemek mümkün değildir. Ancak; 1965'ten beri görülen 27 Mayıs 1960 Devrimi sonuçlarını toptan tasfiyeye yönelme, 1961 Anayasasını hafife alma ve bu Anayasada öngörülen köklü reformlara girişmeme tutumu, mevcut emperyalist ilişkileriyle birlikte, AP. nin başlıca niteliği olduğundan devrimci kesimde huzursuzluk artmıştır. Üstelik bu yıl bütün tarım alanlarında ürün azdır. Yeni vergiler çıkarılmıştır. Fiatlar yükselmiştir. Halk kitleleri de huzursuzdur.

İlk aylarda pek belirli olmayan, ancak giderek kesinleşip yoğunlaşan bir ikilik, yurt düzeyinde sert ve karanlık niteliği ile ortaya çıkmağa başladı. Aslında 1946'larda girişilen gericiliğe ödün verme yarışı, 1965'ten bu yana hiçbir yasal karşılık görmeden lâik eğitimin baltalanmasına yol açmıştır. Yani, bütün yurtta rüzgâr ekilmiş, fırtına biçmenin sırası gelmiştir.

Kuran ve Hafız kurslarının, İmam Hatip Okullarının, Yüksek İslâm Enstitülerinin sayısı ve İlâhiyat Fakültesinin etkisi Millî Eğitimi boğarcasına yayılmış, yurttaşlar arasındaki ayırıcılık kutsal ve dinsel ödevlerle bağdaştırılamaz ölçüde artmıştır. Bu kuruluşlar giderek Türk Milliyetçiliğini Aramco islâmcılığı ile yok etme amacına yönelmiş bulunmaktadır. Bu yönelişin, devlet örgütleri içinde Türk vatandaşlarını ortaçağ davranışı ile ikiye böldüğünü bile bile, bit öldürmenin günah olduğu fetvacılığına kadar düşülmüştür.

İşin bu aşamasında yabancı etkileri görmemek, emperyalizmin açık oyunlarını sezmemek için insanın çok bilinçsiz olması gerekir. Ne var ki, bu emperyalist oyunlar burada kalmamıştır. Türk gençleri arasında ikilik yaratma gayretleri, Ülkü Ocakları, Genç Ülkücüler Örgütü gibi kuruluşların yurt düzeyine yayılıp yerleşmesine kadar uzanmıştır. Bu geniş hareketi, iktidarın, emper-

(Devamı Sayfa 4'de)

GÜNDEM

Toplantı tarihi : 15.7.1970
Toplantı yeri : TÖS Genel Merkezi

1. Açış konuşması,
2. Gündemin onaylanması,
3. Yürütme Kurulu raporunun okunması,
4. Denetleme Kurulu raporunun okunması,
5. Öğretmen ve Sendika güvenliğini bozan olayların ve saldırıların nedenleri ile önleme yöntemleri,
6. Sendikal Eğitim problemi,
7. TÖS - İlksen ve TÖS Türk - Persen ilişkileri,
8. TÖS ile TÖYKO arasında bağlantı kurulması ve yönetim durumu,
9. Önümüzdeki dönemde girişilmesi uygun olacak eylemler ve gerçekleşme yolları ve stratejisi,
10. Üyelerin önerileri,
11. Kapanış.

M. E. B. na siyah çelenk koyan arkadaşlarımız polisle çatıştı

"MİLLÎ ERİTME BAKANLIĞINI M. EĞİTİM BAKANLIĞI YAPINCAYADEK SAVAŞIMIZI SÜRDÜRECEĞİZ"

TÖS Ankara Şubesi Ankara'da boykota katılan devrimci öğretmenlerin kıyılışını kınamak ve kıyımlar karşısında tutumlarının ne olacağını kamuya duyurmak için Türk Hukuk Kurumu'nda bir basın toplantısı düzenledi.

Toplantıda konuşan Şube Başkanı Cemir Çakır ve kıyılan öğretmenler şunları söylediler.

Biz Türkiye Öğretmenleri, MUSTAFA KEMAL'in TAM BAĞIMSIZLIK İLKESİ'nin ışığında yıllarca ve yılmadan karşı devrim hareketlerine, emperyalizme karşı koymuş, bu yolda kan dökmüş, can vermişiz. Bu savaşın en son örneği GENEL ÖĞRETMEN BOYKOTUDUR.

Genel öğretmen boykotunun bu millî niteliği, işbirlikçileri ve ağababalarını, çileden çıkarmış, hınçla kıyım makinesinin işletilmesinin nedeni olmuş, kıyım makinası Ankara'da aşağıdaki ürünleri vermiştir.

56 Öğretmen il ve Bakanlık emri,
11 Öğretmen meslekten ihraç,
10 Öğretmen il dışına sürgün,
4600 Öğretmen hakkında adli ve idari takibat,
1200 Öğretmene üçer yıl kıdem indirme ve ilçe dışına sürgün.

Bu karşı tavırlarının ne olacağı sorununu, Cemir Çakır şöyle yanıtladı.

Kıyımlar durdurulmaz, boykot öncesi belirttiğimiz istekler yerine getirilmez ve plânlı olarak öğretmene yapılan saldırılar önlenmezse; Anayasamızın verdiği direnme hakkımızı en etkin bir biçimde kullanacağız.

Basının ve TRT'nin büyük ilgi gösterdiği toplantının sonunda, toplantıda hazır bu-

(Devamı Sayfa 4'de)

Boykotumuz nedeniyle disiplin uygulamaları

60 Bin 393 öğretmene ceza verildi

Danıştay'a 648 dava açtık. 228 tehir-i icra kararı aldık

Genel Merkezimizce yapılan, boykot sonrası değerlendirmelerine göre, Aralık ayındaki boykota 109.800 öğretmen arkadaşımız katılmıştır. Bunlardan 88.200'ü dört gün boykot yapmış (12.100'ü boykota ikinci gün katılmışlar, 9.500'ü de ilk gününden sonra boykottan vazgeçmişlerdir. 47.200 öğretmen ise, boykota hiç katılmamıştır.

Sendikamızın 10 ildeki sonuçlardan faydalanarak yaptıkları örnekleme ile 4 günlük boykottan sonra 50.300 öğretmen hakkında adlî takibat açılmış ve bunlardan 19.250'si hakkında takipsizlik kararı verilmiştir. Ayrıca 2.118 öğretmen boykottan sonra açığa, 65'i Bakanlık emrine alınmış, 45.520'sine 1 — 2 — 3 — 4 — günlük maaş kesimi 3.900'ü ne 1—3yıllık kıdem tenzili cezası verilmiş, 590'ı il dışına nakledilmiş, 6.600 öğretmene il içinde yer değiştirilmiş, 400 öğretmenin müdürlüğü alınmış, 1200 öğretmende de derece indirimi yapılmıştır. 11 öğretmen ise meslekten ihraç edilmiştir. Bu rakamlardan açığa alınanlar kıdem tenziline uğrayanlar, bakanlık emrine alınanlar derece indirimine tabi tutulanlarla meslekten ihraç edilenlerle ilgili rakamların kesin, diğerlerinin örnekleme yoluyla elde edilmiştir.

MESLEKTEN İHRAÇ OLUNANLAR

Boykot nedeniyle meslekten

(Devamı Sayfa 4'de)

başyazı

Affedecekmiş!..

Fakir BAYKURT

Hükümet sözcülerine göre, Genel Öğretmen Boykotu'na % 18,9 oranında öğretmen katılmıştı. Bu da 28.000 öğretmen ediyordu. Fakat bugün boykota katılanlardan 60.393 öğretmene çeşitli cezalar verildi. Üstelik işlemler tamamlanmadı. Bir kısım öğretmenler hakkında hiç koğuşturma açılmadı. Bazı "dostlar ve yakınlar"' kayrıldı. Demek ki, katılma oranı öyle % 18,9 filân değil! TÖS'ün anketlerine gelen cevaplara göre durum şudur : 109.800 öğretmen katılmıştı!

Bugün iktidarın hiç sevmediği bir anayasamız var. Bu anayasa "eşitlik" ilkesini getirmiştir. Cezaların da eşit olması gerekir. Öğretmenlerin bütün ülkede yaptığı eylem aynı eylemdir. Ama verilen cezalar çeşitlidir. Kiminden üç günlük maaş kesimi, kiminden 8 günlük, kiminden 15 günlük, kiminden altı aylık kıdem indirimi, kiminden bir yıllık, kiminden üç yıllık. Kimi il dışına, kimi ilçe içine nakil. Kimine müdürlük, müfettişlik de yok... Bir öğretmene iki üç cezanın verildiği de var. Boykotu suç sayan bir kanun da yok ortada. Ama diyelim ki, suçtur, bir suçtan birkaç ceza verilir mi? Mahkemeler habire beraat kararı vermekte. Savcılar takipsizlik çekmekte. Ama bizim Bakanlık ceza üstüne ceza uygulamakta... Diyelim ki, uygular! Uygulaması gerekir. Bunda zalimlik falan yoktur. Madem ki, Bakanlıktır, öğretmenler de boykot yapmışlardır, ceza verecektir. Fakat bizim bildiğimiz gerçekler de var, bunlara ne diyelim?.

Örneğin subay eşi olan bayan öğretmenlerimize ceza veremediler! Yargıç eşi olan bayan öğretmenlerimize de ceza yok. Dayısı, amcası AP. li olan meslekdaşlarımıza da yok... Hadi akrabası AP. li olan meslekdaşlarımızı "koruyorlar" diyelim Yargıç ve subay eşi öğretmenlere niçin ceza veremiyorlar? Bunları da mı "koruyorlar" yoksa? Yoksa "koruma" duygusunun ötesinde, bir duydukları, yani hissettikleri mi var? Bunu bize ve kamu oyuna açıklıyabilirlerse memnun oluruz!

Gelelim başka bir eşitsizliğe: Boykotu yurda öğretmenler sokmadı. Daha önce Üniversite Asistanları yaptılar.

(Devamı Sayfa 4'de)

Açıklama

Geçen sayımızda "Mahkemeler boykotumuzu grev saymıyor" başlığı altında verdiğimiz haberde, Simav'da boykotun beraatle sonuçlandığını bildirmiştik. Simav'da öğretmenlerin mahkemeye yeni verildiğini öğrendik. Düzeltir. Özür dileriz.

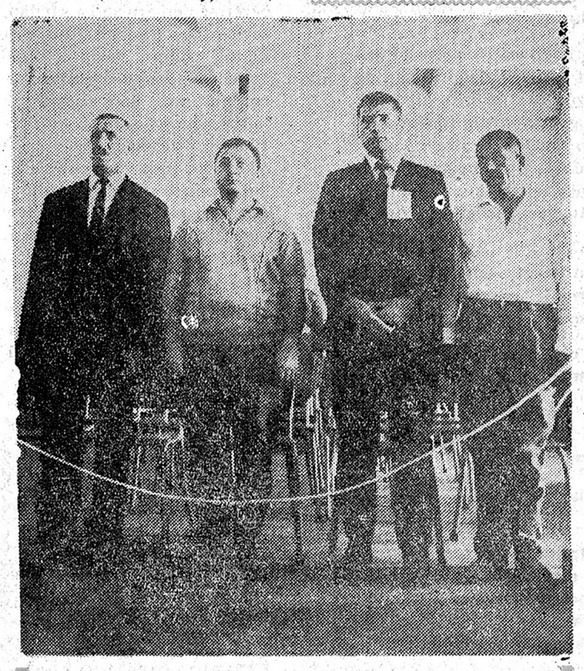

15/16 HAZİRAN İŞÇİ OLAYLARINDA TUTUKLANAN İŞÇİLERİN DURUŞMALARINA SIKI YÖNETİM MAHKEMESİNDE DEVAM EDİLMEKTEDİR. RESİMDE SOLDAN SAĞA MUSTAFA FİGEN, RONA RONAY, ALİ ADİL ÖZGÜL, ADİL TOKCAN KARARI DİNLERLERKEN GÖRÜLÜYOR.

Ankara Şubemizin yeni yöneticileri seçildi

TÖS Ankara Şubesinin olağan genel kurulu 14 Haziran pazar günü Dilşat düğün salonunda toplandı. Devrimci bir forum niteliğindeki Genel kurulda çalışmış olan Yönetim Kurulu oybirliğiyle açıklandı.

41 Oya karşı 241 oy alarak seçilen yeni Yönetim Kurulu aralarında şöyle görev dağıttı.

Başkan : Cemil Çakır
II. Başkan: Aziz Aysel
İliş. Bşk. : Hasan Süzer
Sekreter : Avni Aytan
Sayman : Hasan Erdoğan
Üye : M. Ali Büklü
Üye : Musa Uysal.

Nevşehir'de beraat ettiren hâkim:

"Boykot yasal bir direnmedir"

T.C.
Nevşehir Asliye Ceza Mahkemesi
Es. No. : 970/50, Ka. No. : 970/67

Ceza Hâkimi : EROL ARICA 13949
C. Savcısı : EDİP ADİL ERGÜN 15218
Kâtip : FETHİ ŞAHİN
Davacı : Kamu Hukuku
Sanık : Ayten Şanver, Seyit Kızı, 947 D. Fatmadan olma, bekâr sabıkasız, öğöğretmen, Yozgat Çekerek ilçesi, Kalkancı köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Nevşehir Kız Enstitüsü öğöğretmeni.
Vekili : 1) NEVZAT HELVACI — ANKARA BAROSU AVUKATLARINDAN.
2) DİLAVER OZAY — NEVŞEHİR BAROSU AVUKATLARINDAN.
Suç : 1) MEMURLUKTAN BİRLİKTE ÇEKİLME
2) GREVE KATILMA,
3) GREVE DESTEKLEYİCİ DAVRANIŞLARDA BULUNMA,
4) MEMURİYET TERK.
Suç Tarihi : 18.12.1969

Sanık hakkında Nevşehir il idare kurulunun 21.1.1970 tarih ve 81 sayılı lüzumu muhakeme kararı ile 788 S. K. un 65. 657 s. K. un 26. ve 27. 624 sayılı K. un 14/f. maddeleri delâletiyle TCK'nun 236. maddesine göre cezalandırılması için açılan kamu davasının açık duruşması sonunda :

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ.

Sanığın TÖS Genel Yürütme Kurulunun çağrısına uyarak 4 gün süren boykota katıldığı iddia edilmekte ve yukarda belirtilen maddelere göre cezalandırılması istenmektedir.

Sanık savunmasında, çağrı üzerine boykota iştirak ettiğini, bunda bir sakınca görmediğini, bu konuda kimse tarafından teşvik olunmadığı gibi kimseyi de teşvik etmediğini bildirmiştir.

788, 657 ve 624 sayılı yasaların sanığa uygulanması istenen maddeleri ayrı ayrı davranışlar ile ilgili hükümler ihtiva etmektedir. Ayrıca bu yasalar ve sözü geçen maddele-

(Devamı Sayfa 4'de)

Komik bir karar

Pehlivanköy — ÖZEL
(Arkadaşımız Fadıl ERDEDE bildiriyor.)

Boykota katılan öğretmenlerden 15 kişi beraat etti. Öğretmenler iki grup halinde yargılandılar. Birinci gruba bakan hâkim beraat kararı verdiği halde, 2. grubu yargılayan hâkim, Haşim Atan adlı arkadaşımızı 25 gün hapis cezası ve 85 lira para cezasına çarptırmıştır. Hapis Cezası, para cezasına çevrildi. Bu ceza da tecil ettirilmiştir. Karar tebliğ edilir edilmez, temyiz yapılacaktır. Sadece Türkiye'nin hiçbir yerinde öğretmen boykota katıldığı için aleyhte karar verilmemişken, burada verilmiş bir karar, Değerli Türk yargıçları mezdinde nasıl yorumlanacağı biraz merak konusu olmaktadır. Karar arkadaşa tebliğ edilir edilmez, birer nüshası bazı yargıçlara gönderilecektir.

ÖĞRETMEN DİYORKİ...

Almanya'dan gelen mektup

Aşağıdaki okuyacağınız mektubu, Ahmet Kaya Turan devrimci Türkiye öğretmenlerine Almanya'dan gönderdi.

Daha niceleri gibi suçu devrimcilikti Ahmet Kaya Turan'ın. Bundandır Edirne'den Hakkâri'ye, Hakkâri'den Çankırı'nın Şabanözü köylerinden birine sürülmesi. Bundandır, "Köylünün Sesi" kitabından dolayı çoluk çocuğunun karakollara götürülmesi, Ve de bundandır mesleğinden ayrılmak, yaban ellerde karı-koca işçilik yapmak zorunda kalması..

Şimdi Sözü Ahmet Kaya Turan'a bırakalım :

Geri bıraktırılmış,
TÜRKİYE'min
Umut ışıkları;
Bilinçli,
İnançlı,
Yürekli öğretmen dostlarım!..
Almanya'dan seslenirken,
duyduğum ıstırabı,
Ne kıyımlarda,
ne sürgünlerde,
ne çoluk çocuğumdan ayrı kaldığımda,
Ve
NE
DE
Yazdığım kitabın toplattırılıp
mahkümiyetim istendiğinde,
Onbinlerce lira borcun altına itildiğimde,
duymadım
Yiğitçe verdiğiniz,
devrimci kavgadan
ırak kalış
koydu bana.
İnsanın,
Cebindeki cüzdanın şişkinliğe göre
tartıya vurulmasını gerektiren
Yıkılası düzene karşı
birlikte savaşarak
zafer gününe yürümek,
Yani Anayasayı,
raftan köye, gecekonduya yürütmek.
Bu çoşkuyu yeniden tadacağım günlerin,
tez gelmesi dileğiyle
Eşimle birlikte,
tümünüze selâmlar,
saygılar,
sevgiler sunarız.,

Amerikan üsleri tehlikeyi atlatamadı

H. Basri AYDIN

Dünyanın en büyük ıstırabı suçluluk ıstıramıdır. Suçluluk telâşı içerisinde bulunan bir kimsede ne huzur kalır, ne de can. Ama gel gör ki çoğu kez insanlar, huzurlarını bir koltuğa kurban ederler.

Son günlerde Malatya Valisinin de huzuru iyicene kaçmış olacak ki, kalemi eline alır almaz hazırlamış aşağıdaki gerekçeyi :

"Ürdün'de uzun süre gerillâ eğitimi gören, külliyetli miktarda silâh ve patlayıcı maddelerle yurda dönen ve Türkiye'deki Amerikan Üslerini havaya uçurmak için hazırlıklarda bulunduğu tesbit edilenH. Basri Aydın'ın evinde delil elde etmek amacı ile aramanın yapılması.."

8 Haziran 1970 günü, geldiğinde sivil polisleri bahçede bekler buldum.

Mahkeme kararı ile mahalle muhtarı ve azası huzurunda arama yapıldı. Gayet efendice her taraf didik didik edildi. Gerçi top tüfek ya da füze gibi birşey bulunmadı ama, Atomdan daha etkili ve de daha tehlikeli onbir adet kitabla, bekçi eşlerinin personel kanununa karşı yapacakları bir protesto yürüyüşünde kullanmak üzere hazırlanmış 16 adet pankart ele geçirildi.

Şimdi sıkı durun, kitapların isimlerini açıklıyorum : 1 — Geçip Giderken, 2 — İslamiyet ve Kapitalizm, 3 — Sosyalist Türkiye, 4 — Türkiye ve Sosyalizm Sorunları, 5 — İki cilt Anti Dühring, 6 — Doğunun Sorunları, 7 — İslam ve Kapitalizm, 8 — Demirökçe, 9 — Kapitalist Toplum, 10 — Ho Şi Minh.

Bir de, evet bir de, daktiloda yarım bulunan bir makale.

Kitapları kucağıma verdiler tuttuk emniyetin yolunu. Ho amca o seyrek sakalı ile bana gülüyor gibiydi. Bozarslanın Müftülüğü ve de hapisteki durumu gözümün önünde canlandı. Geçip Giderken'in üzerindeki yazı, Yapıp Geçerken şekline döndü. Ve evet kendimde, Amerikan Üslerini uçuracak gücü buldum birden.

Soruyorlardı: Ürdün'e nasıl, ne zaman, nereden gittin? Patlayıcı madde ve silâhları nasıl getirdin ve nereye koydun? Amerikan Üslerini niçin uçuracaktın? Bekçilerle ne işin var? Pankartları niçin yazdın? Silâhlı kuvvetlere niçin karışıyorsun?

Ben Ürdün'e gitmedim. Patlayıcı madde ve silâhlardan haberim yoktur. Amerikan Üslerini er geç uçuracağım. Bugün o güçte değilim amma yarın daha güçlü olduğum gün Amerikan Üslerini uçurmak hem vatanseverlik hem de milliyetçilik görevidir.

Hiçbir dönemde rahat yüzü görmiyen insanca yaşamaktan yoksun bırakılan bekçiler, bu kez de unutulmuşlardır. İnsan olarak, öğretmen olarak kardeşlerimiz olan bekçilerin dertlerine ortak olmak her namuslu kişinin görevidir, Bunun için karıştım.

Emniyet Müdürü, "Ben buraya geldiğim zaman kıçlarında donları yoktu. Hepsine gıcır gıcır iki kat elbise verdim" diyordu. Ben doğrudur iki kat elbise verdiğiniz. Ancak bekçiler hergün kemerinde iki delik açıp sıkmaktadırlar. Karınlarını doyurmak gereklidir, demem karşısında da "Biz sizden daha çok bunu düşünüyoruz. Gereken yazıları yazdık. Biz güçlüyüz, hakkımızı almasını biliriz," diyordu Emniyet Müdürü. Samımıydı. Bekçilerin dertlerini biliyor... ama kapitalist düzende yazma ve yalvarma ile hakların verilemiyeceğini, hakların alınması için direnişin gerekli olduğunu bilmiyordu.

Başbakan üs yok tesis var derken, mutemet valisi, "üsleri uçuracak" diyordu. Alınan kitaplar, yasaklanmış değillerdir. Tüm kitapçılarda satılmakta idi. Ne var ki tehlikeli olan satılması değil, okunması idi.

Emniyet ilgililerinin de, bu tip işlerden tedirgin oldukları belli idi. Ama görevi icabı yapıyorlardı. Onlarında bu düzenden bıktıkları yüzlerinden okunuyordu,

Suçlu değildim ama, kefaletle serbest bırakılıyordum.

Valinin istediği olmamıştı. Yine kuşkuluydu. Üsleri uçuracak diye.

Onlar görmek istemezler

Ali Kemal GÖZÜKARA

İktisat bilgimin kıtlığı nedeniyle plânı hedefinden saptırıp Allah'a kul, peygambere ümmet, Nato'ya asker, ağaya uşak dedik de, altı çocuğa sahip olduk.

Islıkla hayretinizi belirtiniz tabii. Dahası var. Ben, hanım, bakımına mecbur olduğum çifte yetim daha, olduk on..

Hısım akrabayla aramızı açtık bu yıllar..

Sakın, bu yazının sahibi topal dostu ziyaret edeyim, demeyin haa! Konuk sevmiyoruz biz gayrı.. Ömrü uzun olsun ekmeği tavşan, ulusu tazı yapıp arkasından sırıtanların. Ömrü uzun olsun açlık, sefalet, bir sürü yurt sorunları karşısında boykot yapan öğretmenleri cezalandırmayı emredenlerin. Ve ömrü uzun olsun Devrimlerin bekçisi Gençlik'e, sokak serselerileri, diyenlerin. Ve ömürleri uzun olsun yetmişbin işçinin bir hak uğruna yasal yürüyüşlerini komünizm ayaklanması kabul eden sivri akıllıların!..

Onlar bilmez, aç kalan kedinin, anası arkasındaki civcivlere saldırdığını.

Onlar bilmez, bebenin bile elindeki yalancı memenin alındığında feryat kopardığını.

Onlar görmemiş, akvaryumda aç bırakılan balıkların birbirlerinin kuyruklarından tutup çekiştirdiklerini.

Onlar görmek istemezler, bir dilim ekmeğe kurulan iffet pazarlarını.

Onlar duymak istemezler, tefeci ağındaki vatandaşın ahını.

Kazan var masal kaynatır, düdüklü tencere var bıldırcın oynatır.

Evlat var gâvur ünivesitelerinde okur, evlat var Kur'an kursu bitirir.

İş bize, aş onlara. Onlar milyoner, bizler arada kalan divane.

Yirmi yıllık öğretmenim. Zamı, zumu, gümüyle birlikte 1169 lira para geçer elime,

250 lira ev kirası,

50 lira elektrik, su parası.

Kalanı 869 lira, on baş horanta. Fert başına seksen altı lira aylık, 283 kuruş günlük gelir. Yeme, giyinme, temizlik, eğlence, seyahat, doktor, ilâç, hanımın kabulü, kitap, defter, kalem, gazete dergi, mesleki yayınlar, fitre, adak, zekât, çocukların küçük tahsili ve onbin lira borç.. Şu 283 kuruşun yöresinde dönenler ürkütmeyince sayılmıyor vallahi. Gene de yirmibeş milyona bakınca Karun sayılırım değil mi?..

Deneme laboratuarlarındaki farelerin günlük tüketimleri de 250 kuruştan az değildir sanırım.

Bir yanda başı vayvaylı, 283 kuruş günlük gelire sahip nurlu ufuklara koşan öğretmen, bir yanda camekânların içinde fingir fingir fingirdeyen 250 kuruş masraflı fare.. Varmı farkımız yani?

Boykot ve Köylüler

MÜKREMİN TEKİN

Türk tarihinde ilk kez öğretmenler bir boykot yaptılar. Oldukça etkili oldu bu eylem. Şaşkına çevirdi dar düşünceliler. Önce boykotu kırmak istediler, fakat güçleri yetmeyince bir kenara çekilip sonunu beklediler.

Aylar geçmişti yaptığımız boykotun arasından. Bir ara yolum, eskiden öğretmenlik yaptığım bir köye uğramıştı. Sarmaş dolaş olduğumuz bu köylü dostların ilk sorusu boykot üzerine olmuştu. "Hocam, boykot yaptınız da ne oldu? Elinize biseyler geçti mi bari?" diyorlardı.

Yaşlı Musa Dayı "Hocam, artık sende iş kalmamış. Şehire gidince sen de menfaatcının biri olmuşsun. Hem siz o boykotu maaşlarınızın artması için yapmışsınız. Sen bizim köyde iken pek çıkarını düşünmüyordum" şeklinde konuşuyordu.

Önceleri köylülerin bu sözlerine pek kulak vermedim Fakat sonraları iyice anladım ki, boykot köyde yanlış anlaşılmıştı. Meselenin esasını iyice anlatmak gerekiyordu. Bu eylemin, sadece bir öğretmen çıkarı için yapılmadığı fikrini onlara inandırmak gerekiyordu.

Köyde önce Anayasanın ön gördüğü eşitlik prensibi üzerinde durdum. Ülkemizdeki milli gelirin dağılışından örnekler verdim. Nüfusumuzun yüzde 20'si gelirin yüzde 80'nini alırken, nüfusun yüzde 80'ni gelirin yüzde 20'sini nasıl aldıklarını anlattım. Yani her yüz liradan 80 lirayı zengin, her yüz liradan 20 lirayı da çoğunlukta olan fakirlerin aldığını ileri sürdüm. Eğitimdeki büyük eşitsizlikten somut örnekler verdim. Daha sonra da Anayasamızdan maddeler okudum.

Madde 41 — İktisadi ve sosyal hayat, adalete, tam çatışma esasına ve herkes için insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlanması amacına göre düzenlenir.

Madde 49 — Devlet herkesin beden ve ruh sağlığı içinde yaşayabilmesini ve tıbbî bakım görmesini sağlamakla ödevlidir.

Devlet, yoksul veya dar gelirli ailelerin sağlık şartlarına uygun konut ihtiyaçlarını karşılayıcı tedbirleri alır.

Yukarıdaki maddelerin dışında 50, 51 ve 52. maddeleri de köylülerle beraber okuduk.

Ben Anayasanın bu maddelerini okurken onlar can kulağı ile dinliyorlar, arada sırada da başlarını sallıyorlardı. Hatta bir ara yaşlı Musa Dayı "Hocam boşuna okuma. Bunları yazanlar güzel yazmışlar Gönül ister ki herkes oradaki yazıldığı gibi olsun ama nerede.." diyordu.

Sonuç :

Köyde kaldığım sürece onlardan çok şeyler öğrendim Köylünün kalkınması için, yaşantısına ortak olmanın önemine bir kat daha inanmış oldum.

Bir Devrimci arkadaşımız daha Almanya'ya gitti.

(Arkadaşımız İbrahim ŞAHİN bildiriyor.)

İlçemiz merkez Türkocağı İlkokulu öğretmenlerinden sendikamız üyesi, devrimci arkadaşımız Aldülkadir Şahinler öğretmenlikten ayrılarak Almanya ya işçi olarak gitti. Giderken kamuoyuna duyurulması amacıyla aşağıdaki mektubu şubemize bırakmıştır.

"Yıllar yılı çok nutuk dinledik, fakat hiçbiri gerçekleşmedi. İşbaşında bulunanlar hiçbir zaman bizden yana olmadılar. Boykota gittik diye akla gelmedik cezalar yağdırdılar. Sendika kurma hakkı tanıdılar, fakat grev toplu sözleşme hakkı tanımadılar. Bizi koruduğu ve devrimlerden yana olduğu içinde Komünistlikle suçladılar sendikamızı. Anayasanın koruyucusu öğretmene, Anayasanın tanıdığı insanlık hakları verilmemektedir. Devrimlerin bekçisi ve yaşatıcısı öğretmen dövülmekte, sürülmektedir. Heran Kubilay gibi ensesinden kesilme korkusu içindedir. Yurduma ve Ulusuma bu koşullar içinde hizmet yapamıyacağımı anladığımdan çok sevdiğim mesleğimden ve yavrularımdan ayrılmanın üzüntüsü içindeyim. Çalışıp karnımı doyurmak için Almanya ya gidiyorum. Belki döviz yoluyla Ulusuma yararlı olurum.

Öğretmene, öğretmenlik değeri verilene dek dönmiyeceğim."

Koparılan zincir

Bursa - Özel

(Arkadaşımız Mehmet A. Erdem bildiriyor)

İlkokul Öğretmenleri Millî Eğitim Disiplin Kurulu seçimleri, 2/VI/1970 günü yapıldı. Bu seçimlerde 1966 yılından beri uygulanan düzenbazlıklar, Millî Eğitim Müdürü Ertuğrul SEYHAN'ın uyguladığı kendine özel metotlar, bilinçli Bursalı öğretmenlerce kırılmış ve kendilerini savunacak TÖS'ün düz ve eylemli üyesi "KOCA" Hüseyin NAS'ı 492 oyla İl Milli Eğitim Disiplin Kurulu Üyeliğine demokratik yoldan getirmişlerdir.

Öğretmenlerin Bursa'daki bu başarısı Ertuğrul Seyhan'ı şaşırtmıştır. Öğretmenler oyları ile adeta Millî Eğitim Müdürünü protesto etmişlerdir. Çünkü Hüseyin Nas'a karşı, günler öncesi kendi adaylarının, telefon zinciri ve benzeri yollardan kazandırılması için büyük çaba göstermişler, sonuçta öğretmenler bu entrika zincirini ve antidemokratik uygulama çemberini kırmayı becermişler, kendine güvendikleri adayı olup bitiye karşı büyük oy farkı ile temsilciliğe getirmişlerdir. Millî Eğitim Müdürlüğü adayı Mübeccel BATUM 228 oy, diğer adaylar 31, 33 oyda kalmışlardır.

Hüseyin Nas, iki ay öncesine değin Merkez Sümer İlkokulu Müdürü idi. İl çapında öğretmenler arasında sayılan, sevilen ve toplumcu bir kişi olarak tanınır. Okul içi çalışmaları, denetlenmesi sonucu, birkaç kez üstün başarı ile taltif edilmiştir. Böylesine dürüst ve mesleki becerileri yeğ olan kişi, sudan nedenlerle okul müdürlüğünden alınıp Merkez okullarından Süleymançelebi İlkokulu Öğretmenliğine verilmiştir.

Bursa'lı Öğretmenlerin akladığı bu arkadaşımızın, bağımsız TÜRK DANIŞTAY'ı tarafından da aklanacağından ümitliyiz.

İLAN

KAZIM KALAYCIOĞLU'NUN HAZIRLADIĞI İLK OKUL 4 - 5 FEN VE TABİAT BİLGİLERİNİ İNCELEMEDEN KİTAP SEÇİMİNDE KARAR VERMEYİNİZ. ÇEVRENİZ KİTAP ÇILARINDAN VEYA AYDOĞDU YAYINLARI P. K. 35 CEBECİ — ANKARA ADRESİNDEN YAZARIN ADINI BELİRTEREK İSTEYİNİZ.

EMEKÇİNİN KÖŞESİ

Mehmet'in evinde yabancı madde bulundu

H. Nedim ŞAHHÜSEYİNOĞLU

Akçadağ'ın Ören Köyünde Mehmet Kaygusuz'un evi, ihbar üzerine jandarmaca aranmıştı. Arama haberi yörede bomba tesiri yapmış ve herkesi üzüntüye sevketmişti.

Gerçi Mehmet, çok fakirdi, kaçakcılık, kredi yağması, nüfuz ticareti yapacak güçte değildi. Ama devrimciydi. Son günlerde devrimcileri suçlamak için çıkmayan şeyler çıkmış gibi gösteriliyordu. İşte herkes bu kuşkuyla "acaba neler çıktı" diye soruyorlardı.

Tam bu sırada Mehmet geldi ve üzgündü. "Mehmet anlat neler çıktı?"

— Gardaşlarım, yarım kilo yabancı madde çıktı.

— Neydi çıkan yarım kilo yabancı madde?

— Yarım kilo VİTA çıktı. Aşyağımız yoktu, vita ucuz diye bir kilo aldık, yarısını yemiştik, yarısıda kalmıştı.

— Hepimiz vita yiyoruz, vita yemek suç değilki?

"— Evet bu düzene göre suç değil, ama bağımsızlığımıza gölge düşürdüğü için suç. Önceleri bir kilo yabancı madde geldiğinde ses çıkarmadık. Sonra her taraf yabancı maddelerle doldu. Bu seferde dışarı atmak için gücümüz yetmiyor.

Evet vita yemek suç değil ama yurdumuzun halkı % 80 tarımla uğraştığı halde buğdayını, yağını, etini dışarıdan alması suç. Bunları yurda sokanları halen korumamız suç. Emeğimizi yok pahasına alıp, bizleri sömürenleri, devlet yönetimine getirip halen alkışlamamız suç. 40 50 köyü sömürüp ve halen yüzbinlerce dönümlük arazileri ellerinde tutan ağalara karşı direnmeyişimiz suç. Biz köylüleri dış ülkelere 8 - 9 bin liraya satanlara karşı ses çıkaramayışımız suç.

Ülkede sömürüyü, tefeciyi destekliyenlerin hepsi yabancı madde. Yurdumuzu bir baştan bir başa saran gâvurların hepsi yabancı madde, ses çıkarmadığımız için doldular ülkemize."

Bozuk Düzen

Ali Naci YEŞİLTEPE

Açlar acından ölsün
Yataktaki hastalar sürüm sürüm sürünsün
Zenginler ipeklilere bürünsün
Şen ola düzen ola.

Güvenlik kalmadı dağımızda, ovamızda
Eşkiyalar kol gezer aramızda
Soyuluruz yurdumuzda yuvamızda
Şen ola düzen ola.

Efendidir köylü sözle
Ocağı söndürülür bir avuç közle
Toprak istiyenin üzerine ateş edilir mitralyözle
Şen ola düzen ola.

Ağaların, paşaların çocuklarına okul çok
Fakir halkın köyünde okul yok
Yaşıyoruz yarı aç yarı tok
Şen ola düzen ola.

Aç açık gezenlerin
Bir çırpıda milyonlar ezenlerin
Yıkılması gerek böyle düzenlerin
Şen ola düzen ola.

Emperyalizm, kapitalizm
Canına tak etmiş hepimizin
Yıkılması gerek bu düzenin
Şen ola düzen ola.

Kalmadı sabrımız
Elimizden alınmak isteniyor hakkımız
Sosyal adalet gerçekleşinceye dek yeter takatımız
ŞEN OLA BOZUK DÜZEN ŞEN OLA
BİZDEN HABERİN VARM'OLA..

Sakarya köylüleri nasıl yürüdü

(Arkadaşımız Mükremin TEKİN bildiriyor.)

Sıcak bir gündü. Günlerden salı idi. Sakarya'da şimdiyedek görülmemiş bir köylü topluluğu vardı. Caddeler daha sabahın erken saatinde tıklım tıklım olmuştu. Tarihî Atatürk Bulvarı gerçek emekçilerle dolmuştu. Kimisinin ayağında lâstik, kimisinin de iskarpin vardı. Kimisinin elbisesi yamalı, kimisinin de ütülü idi. Kimisi kıravatlı kimisi solgun mintanlı idi..

Yürüyüşten çok önceleri köylülere dek gidip, yürüyüşün bizzat önemi üzerinde durmuştuk TÖS olarak. Ama özellikle ziraat odalarının tertip etmiş olduğu ve bazı köylülerin de ısrarı ile oluşan bu yürüyüşe dövüzlerimizle birlikte katılamamıştık. Çünkü yürüyüş komitesi kendilerinden başka hiç bir teşkilâtın katılmamasına karar vermişlerdi. Ama biz yine de yürüyüşü desteklemeye söz vermiştik. Daha yürüyüşten bir gün önce bastırıp hazırlamıştık binlerce bildiriyi. Mahalli basının da yayınlamış olduğu bildirimiz, aynen şöyle diyordu :

"Aziz Türk Köylüsü!.

Bu ülkenin 34 milyondan 24 milyonu sensin. Sen eker, biçersin. Yani gerçek üretici sensin. Yazın sıcaktan sen yanarsın. Kışın soğukta sen donarsın. Tefeci seni sömürür. Aracı seni.. Omuzlarına basıp meclise gidenler de seni sömürür. Ama sen sömürüle sömürüle bir türlü bitmedin. En sonunda sen de bunun farkına vardın. Sana ters düşmüş olanların kimler olduğunu öğrenmeye başladın. Yıllardır oturduğun yerden kalkarak sen de yürümeye başladın.

Aziz Türk Köylüsü!..

Sana asırlardan beri yalan söylediler. Hem de kocaman kuyruklu yalan.. Okul dediler, açmadılar. Doktor dediler, göndermediler. Toprak dediler, vermediler. Işık dediler, yakmadılar. Kendileri kuş tüyü yataklarda yattılar, kuş sütünü içtiler. Ama bir gün olsun seni düşünmediler. En sonunda bıçak kemiğe dayandı. Sen de başladın yürümeye.

Yürü benim köylüm, yürül. Bu yollar yürümekle aşınmaz. Bu yollar her zaman yürüdüğün çamurlu yollara benzemez. Asfalt bu yollar, asfalt.. Yürü.. Aracıya, tefeciye, vurguncuya karşı yürü.. Yürü.. Emperyalizme ve yerli işbirlikçilerine karşı yürü. Yürü.. Hakkını almak için yürü. "Hak verilmez alınır" onun için yürü.

"Yedi asırdan beri cihanın dört köşesinde sevk ederek kanlarını akıttığımız, kemiklerini yabancı diyarlarda bıraktığımız ve yedi asırdan beri emeklerini ellerinden alıp israf ettiğimiz ve buna mukabil daima tahkir, terzil ile mukabele ettiğimiz ve bunca fedakârlıklarına ve insanlarına karşı nankörlük ettiğimiz bu asil sahibin huzurunda bugün hicap ve ihtiramla hakiki vaziyetimizi alalım.

Sakarya köylülerinin on binleri aşan büyük yürüyüşünün arasında henüz daha üç gün bile geçmemişti. Komünizmle Mücadele Derneği Sakarya şubesi camilerde halka dağıttığı uzun bildirisinde, TÖS için aynen şöyle diyordu. "Plânlarını safha safha tatbik yoluna koymağa çalışan ve sabırımız nedeniyle cüret bularak kendileri bakımından sonuç almak gayesiyle hareket eden vatan, millet, mukaddesat tanımıyan ve kızıl uşaklığa (Komünizm'e) özenenlerin devlet nizamını yıkmak yolundaki gayretlerinin, tek elden yönetildiği, dün Ankara - İstanbul olayları ile, Adapazarındaki vakur ziraatçıların yürüyüşünü dejenere etmek için hiç ilgisi yokken, Türkiye Öğretmenler Sendikası'nın bildiri neşretmesinden anlaşılmaktadır."

Yürüyüş bitmişti. Köylüler kilo başında pancara beş kuruş zam ektikleri mahsüllere taban fiatının tesbit edilmesini istemişlerdi. Komitedeki bazı köylüler bir ara TÖS'e uğradılar, yayınladığımız bildiri için teşekkür ettiler. Ayrıca da "Bugün yürüdük. Eğer isteklerimizi yerine getirmezlerse yarın da boykot yapacağız. Tüm pancar ekicilerini örgütleyeceğiz. Bir daha pancar ekmiyeceğiz. Hem bunu yalnız Sakarya için yapmıyacağız. Tüm Türkiye için yapacağız" diyorlardı. Diğer bir köylü de "Belki de ilerde bu şehire inmiyeceğiz" şeklinde konuşuyordu.

Arhavi şubemizin "Halka açık,, toplantıları

TÖS Arhavi Şubesi yönetim kurulu, Personel Kanununuyla ilgili çalışmaları üyelere duyurmak için 1 Temmuz günü Sahil Gazinosun'da "Halka açık üye ortak toplantısı" yapmıştır.

Toplantıda önce Denizcilik Bayramı nedeniyle deniz şehitlerimiz için saygı duruşunda bulunulmuş, daha sonra personel kanununun eleştirisi yapmıştır, İlçe ileri gelenlerinin de bulunduğu toplantıda genel merkezin çalışmaları anlatılmış, yayınlanan bildiri okunmuştur. Kitap kollarının yararları anlatılmış ve kolun işleyişi hakkında bilgi verilmiştir. Yakın ilgiyle karşılanan kitap koluna o anda üye olmak için başvuranlar olmuştur.

Sahipsiz Ortaokul

(Arkadaşımız Fevzi IŞIK bildiriyor.)

2.6.1970 günü ani bir şiddetli bir kasırga çatı kısmını kullanılmıyacak derecede kaybeden Hanak Ortaokulu bugüne kadar onarılmamıştır. Son günlerde seri ve aralıksız yağan yağmurlar, tamiri daha zor gedikler açmıştır. İl merkezinden gelen yetkililer bu husus için ödenek hemen isteneceğini beyan ederek dönmüşlerdi. Ama gerçek olarak ortada var olan Hanak Ortaokulunun, yıkılmışlığına ve ezilmişliğine seyirci olmadan başka bir şey yok sanki.

Aç ve sefil Köylülerimizin nafakalarından keserek verdikleri kuruluşlarla yapılmış Ortaokulun böyle bir sonla karşı karşıya gelmesi çevre sakinlerinin tümünün üzüntü konusu olmuştur. Yağan yağmur damlacıkları tamamen taban katlara sızdığı için içerisinde her hangi bir çalışma dahi yapılmamaktadır. Yarının nesline kültür hizmetini veren bu yuvanın acıklı haline seyirci kalmak, düz ve doğru gerçeklere sırt çevirmekten başka nedir acaba.?

BİR ANI HAZRET

YUSUF GÜR

BOCU MEMET :

Bir öykü anlatacağım size. Ne öykü, ne öykü.. Bir deve yükü! Çünkü konusu Memet, bir hazret.

Ayiş Kadın anası, Hösün, Çavuş babası, Kendisi oğlu Memet ya, hangi Memet? Adının başına "Bocu" ekler, öyle söylerdik.

Niçin böyle yapardık, kızsın diye mi? Hepimiz severi, ararlardık. Köyün mazak (mizah) konusu, taşkala (alayla karışık şaka) çocuğuydu. Çokça bolacalığından mıdır ne, bu ad ona takılmıştı. Bir de yakıştı, yapıştı ki sorma gitsin. "Bocu geliyor!" deyince görmeyin; tüm işler durur, en çekişmeli oyun yarıda kalır, gözler çevrilir gelenden yana. Ne yapacak, ne diyecek Memet diye herkes sesi soluğu keser, beklerdi. Memet gelir, ellerini arkasına bağlar, kurulur şöyle. Sonra gözünü yumup ağzını açar, oradakilere ana, avrat, bacı dümdüz gider, sakıncasız çekingesiz söver sayardı. Oradakiler makaraları koyverir, Memet bunu görünce :

— Ne gülonuz lan, pok püsürük? Diye çıkışır. Arkasından da topuklarını sertçe yere yura vura, bir hergele gibi basar gider, duvarın arkasında saklanırdı.

Köylüm, komşum, dört beş yaş küçüğüm de olur. Kafam da ayrı, gönlümde başka yer etmiştir. Durur. İki yerimde yaşar, ezer ve üzer. Evet iki Memet var, biri dostum, öteki düşmanımdır. Belleğimde kalan tatlı öfkesi ile salyasına karışan sümüğü. Yenleriyle bir silişi vardı, sağ sol. Burnundan akan sümükle, ağzında köpüren tükrüğünün huyu ile bir ilintisi olabileceğini hep düşünmüşümdür. Sıkıntıyı atmak için bağırıp çağırmak, duyduğu acı ve üzüntüyü burnundan akıtmak, ağzında köpürtmek.. Hoşuma giderdi bu görüntü. Kendim Memede takılmazdım doğrusu; Memet de bana karışmazdı. Bir komşuluğumuz var, onu mu çiğnemezdi? Belki.

Bundan yirmi otuz yıl öncesi. Küçüktük, çocuktuk daha; bir köyde ve bir bölükte yan yana yaşardık; birlikte oynar, gezerdik Memetle. Sonra ikimiz de köyden koptuk, ayrıldık. Aslanın ağzındaki lokmamızı kapmaya gittik. Düştük yollara, çıktık sefere. Değişik yönlere doğru açıldı yollarımız. Ben Batıya, Memet Doğuya.. Gide gide uzaklaştık. Yıllar sonra buluşunca tanıyamadık birbirimizi. İşte karşı karşıyayız şimdi.. Yer İstanbul şehri, yıl Altmış dokuz. Denize karşı oturmuş, konuşuyoruz.

Takıştık ve çekiştik durduk. Hiçbir konuda anlaşamadık. Konuşamadıklarımızı da kötü kötü bakıştık, öyle kaldı. Kırgın ayrıldık.

Ben ne dedimse Memet tersini yaptı. Ne söyledimse, karşıtını.. Karadenizi Akdenize dökmeye çalıştım, dilimde tüybitti. Memet Atlas Okyanusunu Akdenize boşaltmaya uğraştı. Sığdıramadı, taşırdı.. Yüreğim şişti, bir gerçeği anlatamadım ona.

Köyde, otuz yıl önce.. Ben hocada Ebced okurken Memet daha bebe. Hocanın Ebcedi geçti, eğitmenle öğretmen girdi araya. Neden sonra, ben Köy Enstitüsüne girdiğim yıl, o anca ilkokula yazıldı. Ben köy öğretmenliğinden ürküp kaçarak eğitim enstitüsüne sığındığımda, Memet ilkokuldan diploma aldı. Köy Enstitülerinin kapıları kapanmıştı, sımsıkı. Giremezdi. Köyde kaldı, ne yapsın? Evlendi, çoluk çocuğa karıştı, umarsız. Geçim sıkıntısı başladı. Katlanamadı Memet buna. Kaldıramadı evin yükünü, on beş yaşında. Kumara daldı, uzun süre masadan kalkamadı. Evden sıkı, dışardan baskı başladı. Geldi tâ burasına.. Ve bir gün başını aldığı gibi köyden kaçtı. Nereye? Bir baltaya sap olmaya. Bir sap'a balta olmasın da.

Köyden kaçtı ve uzaklaştı. İki yıl sonra yarı bir dönüş yaptı. Bir "iki yıl" daha geçti, öylece geri geldi köyüne, evine. Kim bu be? Saçı kesmiş, bıyığı kazımış, sakalı kırkıtmış güzelcene. Yüzü gözü kapkara.. Kitaplar koltuğunun altında, doksan dokuzluk tespit elinde, Allah dilinde. Bu da ne?

Bocu Memet, "hoca" olmuş! Hacı da olur daha inşallah..

HOCA MEMET :

— Nereden geliyordu Memet?

— Karaçi'den, Şam'dan.

— Almış gelmiş ne satıyordu?

— Din, iman.

— Kime, kaça okutacaktı?

— Sana, bana. Ucuza. Aldığının birkaç katı üzerinden..

Demek Tanrı adına iyilik, doğruluk dağıtmak böylelerine kaldı, ha? Esirgeye, bağışlaya Tanrı onu bize!

Cennet ve cehennem konusunda köyde artık tek yetkili, en bilgili, biricik ilgili oydu evet ,Memet. Haram helâl, günah sevap, makbul ayıp.. ne mallar, ne mallar getirmiş, pek çok. Şam şekeri, Hint kumaşı yüklenip gelmiş Memet. Koydu ortaya, ve başladı satmaya. Baktı ki alan yok? Şöyle bir düşündü Memet; çerçilik en iyisi!

Yükünü sırtına vurduğu gibi, çerre! Yeni bir yolculuğa, sefere.. Alavere yoksa, dalaverede mi yok?

Batı doğu, kuzey güney tüm Anadoluyu dolaştı durdu. Bu köy senin, o kent benim gezdi tozdu. İmamlık yaptı, vâiz oldu, en son müftü.. Değme hoca değildi ki Memet, iki diploması var evet. Biri Şimdan, öbürü Pakistandan. Dört yılda bir medreseyle bir fakülte bitirmişti. Okuldan çıkmıştı.

İlk gittiği yer, Şam. Bilmem ne camiinin avlusuna postu sermiş, mendil açmış.. Namaza gelen giden çıkarıp atmış.. Medrese de camiin içindeymiş, falan filan. İki yıl geçmiş, Medresetül Ulûm Eşşeriye bitmiş. Tamam.

Ya Pakistan? Ne bileyim ben,, Yaya gidilmez ya tâ pakistana? Parasızda yaşanmaz iki yıl, öyle ya? Kimbilir hangi iyilik sever yardım etmiş, Kredi açmış da Memet öyle gidebilmiş oraya.. Hoş, ne gerek paranın kaynağı, Tanrı "yürü ya kulum" dedi mi, demedi mi? Sen ona bak.

Memet şimdi bir ilçede müftü. Talim Terbiye "muadelet" işini yapmamıştı, yoksa Memet müftü mü kalırdı? Yüksek öğrenim diploması yok, en son rütbesi müftülük. Albaylıkta kalmıştı. General olamıyor, Diyanet Başkanlığına çıkamıyor, Bu çok acı!

HACI MEMET :

Hac mevsimi geldi. Koca otobüsler dolup dolup çıkıyordu yola. Mekke, Hicaza, Suudi Arabistan'a. Günahkâr götürüyorlardı.

Memet de gitmek istedi. Ama günah satmaya değil, almaya. Parası yoktu. Ne yapmalıydı? Hocalığı hacılıkla taçlandırmak gerek, hacca gitmeyen hoca eksik demek. Düşündü kaldı.

Hadi Memet, yola çık! Kaçak olarak Suriyeye geç, Şam'a gel, orada dur. İşte hacılar geliyor, bul bir yer!

Memet yer buldu. Dul bir kadın, kızının yerini Memede verdi. Oldu. Memet oturdu. Anayla kız yanında. Kız ondördünde, babasız ve yalnız, Göz, söz, el derken Memet'le kız "şey" oldular, birbirlerini buldular. Bir imam nikâhı kıydılar yolda . Hacca değil de sanki balayına gidiyorlar. Hey gidi deli gönül!

Kaynana işlek kafalı biri, görmüş geçirmiş ve varlıklı. Hacdan döndükten sonra yüzbine bir arsa sattı. Damadı

(Devamı sayfa 4'de)

Bir Sanatçıyla Sohbet

Kerim Korcan anlatıyor

Konuşan : Refet ÖZKAN
Fotoğraflar : Ergin AĞAR

Kerim KORCAN kimdir?

1918 yılında Adapazarı'nın Aktefek köyünde doğdu. Bulgar göçmenlerinden Saatçı Murat Usta'nın oğludur. İlk çocukluğu köyünde ve Eskişehir dolaylarında, dayısının yanında geçti. Sonra İstanbul'a geldi. Kahveci, köfteci, dondurmacı, berber çıraklığı yaptı. Marangozlukta çalıştı. Siyasete ilgi duydu. Bu alandaki bilgisini geliştirmek amacıyle bir kitap okuma ve okutma örgütü kurdu. Kendisine arkadaşlar edindi, cephesini güçlendirdi. Devrimci yapıtları okudu ve okuttu. Bu yüzden Donanma olayına adı karıştı. ve 10 yıl Sultanahmet ve Sinop Cezaevlerinde yattı. Bu süre içinde boş durmadı. Birlikte damda yattığı insanları yakından inceledi, yazdı. Yayınlama zorlukları ve geçim derdi nedeniyle yazma işini sürdüremedi. 1957 yılında, Vatan Partisi kurucuları arasında bulunduğu için tutuklandı. İki yıl daha yattı. 1962 Karacan Armağanı Yarışmasına "KÖSE" adlı bir röportaj ile katıldı; ikinci oldu. Yazı hayatı böyle başlar. 1967 yılında Linç adlı büyük hikâyesi Ağaoğlu Yayınevi tarafından yayınlandı. Bu yapıtı önümüzdeki mevsim AST oynıyacak, bir şirket de filme alacak. 1969'da Ararat Tatar Ramazan'ını bastı. Yakında İdamlıklar adlı yeni bir yapıtı çıkıyor. Evlidir. İkisi kız biri erkek üç çocuğu vardır

(KERİM KORCAN ARKADAŞIMIZ REFET ÖZKAN'LA)

— Gorki, London, Israti gibi, belli bir öğrenimden geçmemiş, halkın içinde yetişmiş yazarlardansınız. Bu nedenle okuyucu yazı hayatına nasıl başladığınızı öğrenmek ister. Anlatır mısınız?

— İlk ciddî yazı denemelerine Sinop Cezaevinde başladığımı hatırlıyorum. Hikâye tarzında oldu bu. 1942'lerde başlayıp 1948'e kadar sürdü. Mahpustan çıkınca ardını kovamadım bu işin. Milliyet Gazetesi'nin Birinci Karacan Yarışması'na bir röportajımla katıldım ve derece aldım. Yazı alanına girişim böyle oldu. Daha evvel bu alanda çalışıp tecrübeler edinmiş dostlar tanıdım. Edebî çalışmalar konusunda cömert teşviklerini benden esirgemediler.

— Etkilendiğiniz ustalar kimler?

— "Her yazar, yazmaya başlamadan önce ustaları okur ve onlardan etkilenir." yargısında bir gerçek payı olmakla beraber, bundan her yazarın mutlaka aynı yolu izliyerek ve içinde peşinen yazar olmayı kurarak geldiğini söyliyemeyiz. Ben bir şeyler öğrenmek için okudum. İçi yananın su aradığı gibi kitap aradığımı hatırlıyorum. Bir gün yazı da yazabileceğim o zamanlar hiç aklımdan geçmedi. Söylediklerim benim yazı ustalarından hiçbir şey öğrenmediğim anlamına gelmez. Onları, yazı yazmayı düşünerek okuduğumu hatırlamadığımı söylemek istedim sadece. Yoksa üzerimdeki etkileri ölçülebilmesi yönünden severek okuduğum yazarlardan bir kısmını anmak faydalı olur sanırım. Ancak bunlardan en çok hangisinin etkisinde kaldığımı ölçmek eleştirmenlerin işidir: Evliya Çelebi, Namık Kemal, Ziya Paşa, Rıza Tevfik, Tevfik Fikret, Mehmet Akif, Nazım Hikmet, Sabahattin Ali, Kemel Bilbaşar, Faik Baysal, Sait Faik. İşte yazmaya başlamadan okuduğum yazarlar.

— Eleştirmelerin bir yazarın oluşumundaki etkileri konusunda düşüncelerinizi nelerdir?

— Eleştirmenler önemli kişilerdir. Sanat hareketlerinin vazgeçilmez kurmaylarıdır onlar. Bu kişilikleriyle yazarların oluşumunda gözden uzak tutulamıyacak etkiler yaratırlar. Ancak eleştirmenlerin yaman bir tarafsızlıkla yazarları aşabilecek kişiler olmaları şarttır. Eleştirmenlik herhangi bir esere sorumsuzca alkış tutma veya burun kıvırmadan ibaret değildir. Çok ciddî çalışma istiyen bir iştir. Kişisel kaprislere alet edildiği takdirde, okuyucu yığınları ağırlıklarını ortaya koyarak bu edebî karagözcülüğün perdesini darmadağın ederler. Bir hâkim tarafsızlığı içinde çalışan eleştirmen sayılamayacak kadar çok olumlu faydalar sağlar edebî hareketlere. Her halde yazarlar, eleştirmenlerin eserleri hakkında ileri sürdükleri fikirlerden, eserlerinin beğenilen bölümlerine değil, beğenilmiyen bölümlerine dikkat etmelidirler.

— Yayınevleri ve editörlerin yazarlara uyguladıkları işlem ve yöntemleri nasıl buluyorsunuz?

— Yayınevleri ve editörlerin iki üçünü olumlu davranışlar içinde sayarsak, ötekilerin yazarlarla olan ilişkileri hiç de iyi bir doğrultuda değildir. Yazar fikir malı için edebî nezaketle sukût ederken, editör; "İşte görüyorsun birader, yerli eserler sarmıyor. Ama gene ben senin eserini basıvereyim, ümidin kırılmasın." diyorlar. İş bu şekli alınca, yazarın eserinden umduğu üç-beş kuruş çarçur olmaya ilk elde mahkûm olmuş demektir. Daha bir acı tarafından söylemek gerekirse bugün pazara çekilen bir boz eşeğin fiatı ve ödeme şartı belli, ama bir fikir eserinin hangi pazarda kaç parayı ne şeraitte ve ne zaman alacağı belli değildir.

— Devletin yazarlarla ilişkileri konusunda bir diyeceğiniz var mı?

— Devletin yazarlarla ilişkileri fikir olarak üzerinde durulması gereken bir konudur. Yalnız bunu uygulama alanına döktüğümüzde pek de olumlu bir sonuç alamayız. Neden? Böyle bir ilişki devlet büyükleriyle büyük salonlarda çay içmek için kurulmaz da ondan... Böyle bir ilişki devletin icra kolu olan hükümetlerin icraatlarını ister istemez konu edecektir. Velevki istişari bir anlamda da olsa. Ama hükümetler böyle müdahalelerden katiyen hoşlanmazlar. İş sağcı yazarlara gelirse durum değişir tabiî. Hükümetler onlarla ilişkilerini daima yürütegelmişlerdir. Bahşiş ve ihsanlariyle besledikleri yazarlar dır bunlar. Eğer : "Topraksız köylüye toprak verilmesin! İşçi hareketleri ezilsin! İsrail'in Müslümanlar üzerine tethişi devam etsin! Ve Amerikalılar Vietnam'da taş üzerinde taş bırakmasınlar!" demek yazarlık ise? Yazar, müspet ilmin çerçevesini hurafe ile zorlamıyan, halkının hayat kavgasında her kahrı göze alarak onun yanında yer alan kişidir. Ne iç ne de dış sömürünün gözü bağlı aleti değildir.

— Edebiyat, özellikle konumuz olan hikâye ve roman üstüne düşünceleriniz nelerdir?

— Roman ve hikâye dalında çok şeyler yazıldı. Gene de yazılacak. Bütün mesele yeni hamlelerin daha güçlü ve daha değişik bir biçimde kendini arz edebilmesidir. Marifet ulaşılanı geçmektir. Burada büyük başarılar akradaşlarımın ve küçükleri de benim olsun. Bin bir mesele var çözüm bekliyen. Sanatçıların bu meselelerin içine cesaretle dalması gerekmektedir. Ülkemizin yaşadığı şartları bilmek, çağımıza lâyık kişiler yapabilir bizi. Amerikan üsleri radyo yayını yaparlarken : "Burası Amerikan Üssü." diyerek kendilerini takdimde mahzur görmezken, devrin Başbakanı çıkıyor ve : "Üs yok tesis vardır." diyebiliyordu. Bu durumlarda sanatçıya düşen görev hiç de üstünden geçiştirilebilecek cinsten değildir. O, elindeki bütün imkânları kullanarak yalanın üstüne gitmelidir. İşin ağırlığını fıkra yazarlarının sırtına bırakmamalıdır. Amerikan talimli politikacılarla, Osmanlı artığı paşaların muzdarip halkımızın kaderi üzerinde kumar oynamasına müsaade etmemelidir. Bir ülkenin halkı böyle kötü hayat şartlarında ezim izim ezilirken, sanatçının işi kaç çeşit bülbül olduğunu incelemek değildir.

— Dilde özleşme akımının izlediği yolu nasıl buluyorsunuz?

— Dilde özleşme akımı geriden gelen bütün sataşmalara rağmen yılmadan yoluna devam ediyor. Böylece dilimiz anlaşılır hale geliyor ve güçleniyor. Ben şahsen bu akıma yüzde yüz ayak uyduramamışsam, bu akımı değil, kendimi suçlu bulurum.

— Yerli ve yabancı yazarlardan kimleri beğenirsiniz?

— Yerlilerden : Çetin Altan, Orhan Kemal, Hasan Pulur, İlhan Selçuk, Dursun Akçam, Erol Toy, Fakir Baykurt ve Bekir Yıldız'ı; Yabancılardan : Tolstoy, Gogol, Gorki, Sholokhov, Remarque, Emile Zola, Steinbeck, Sinone'yi severim. Bunların dışında gerek yerli gerek yabancı daha birçok sevdiğim yazar vardır tabiî.

— Bugünlerde neler üstünde çalışıyorsunuz, bu yayın dönemi için yaptığınız hazırlıkları anlatır mısınız?

— 1969 sonlarında Tatar Ramazan isimli hikâye kitabım Ararat Yayınevinden çıktı, 1970'de İdamlıklar'ı çıkarmayı düşünüyorum. Bu ara değişik konularda küçük hikâve çalışmalarım da var. Bunlar da dergi ve gazetelerde yayınlanacak. Bir de 1967'de yayınlanan Linç'in tiyatroya uygulanması, filme alınması var.

Kısa... Kısa... Kısa... Kısa... Kısa..

Mübarek olsun!

Yapılan açıklamaya göre sekiz yıldan beri bir türlü toplanmayan 8. Milli Eğitim Şûrası 28 Eylül ile 3 Ekim günleri arasında, henüz belli olmayan bir yerde toplanacakmış! İlhami Ertem'in yaptığı bir açıklamaya göre Mayıs 1969'da toplanıyordu bu şûra. Daha önceden yapılmış açıklamalar da var. Hepsi asılsız çıktı. Bakalım bu asılsız çıkacak mı?

Şimdi bu şûraya belli başlı kuruluşlardan üç öğretmen temsilcisi katılacak. TÖS'ten de çağıracaklar, ama yalnız bir kişi. Türkiye'nin içerde ve dışarda tanınmış güçlü tek öğretmen sendikası TÖS'ten bir temsilci! Üstünü Bakanlık seçecek. Hepsi 126 kişi. Kanunu böyle çıkarttılar. Peki, madem böyle niçin TÖS'ten, öğretmenden temsilci istiyorsunuz? Toplayın il ve ilçe başkanlarını, büyük tüccarları, toprak ağalarını, imamları ve Amerikalı uzmanları yapın şûranızı! Adını öğretmen çağırdık bari koymayın. Biz de size alkış tutalım uzaktan; mübarek olsun!.. diyelim.

YENİ YÜKSEK OKULLAR AÇILACAKMIŞ!

Üniversiteye giriş sınavları yapıldı. 87 000 öğrenci koştu geldi, doldu salonlara. Bunlardan 16 000 tanesini alacaklarmış. Üst yanı dökülecek gene alanlara ve yollara! Üstelik bu kadar çok genç, öyle bozuk bir eğitim çarkından geçip gelmiş ki, hepsi lise mezunu, fakat hiçbiri en küçük bir mesleğin sahibi değil! Resmen on bir yıl okumuşlar, ama hiçbir "iş" öğrenmemişler!

Şimdi, tıpkı eski bakanlarımız gibi, gözlüklü yeni bakanımız da basına demeç veriyor: "Üniversiteye giremeyen lise mezunlarının öğrenime ara vermemeleri için yeni yüksek okullar açılacak."

Nedense bu yüksek okullar, her yıl üniversiteye giriş sınavlarının yapıldığı günlerde açılır (!), üniversiteler açılınca da kapanır!

VAY GELMİŞ LÂİKLİĞİN BAŞINA!

"Tasarı en açık şekilde lâyikliğe aykırıdır. 'Din hizmetleri sınıfı' başlığı altında bir sınıf yaratılmış ve bu sınıktakilerin birinci dereceye kadar yükselebilmek imkânı tanınmıştır. O halde din hizmeti devlet hizmetlerinden biri haline gelitirilmiştir. Kanunun 1. maddesinde bu kanunun 'Devletin asli ve sürekli hizmetleri'nde çalışanları kapsadığı yazılıdır. Anayasamızın 117. maddesine göre devletin yürütmekle görevli olduğu kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar eliyle görülecektir. O halde Tasarı ile din hizmeti kamu hizmetlerinden sayılmıştır. Lâyikliğe aykırılığa bundan daha âşikâr bir örneğe raslanamaz.."

Bu satırları Prof. Dr. Faruk Erem yazdı (Cumhuriyet, 9.7.1970, s.2), Yani, Erem diyor ki, son şekliyle Personel Kanunu lâyikliği çiğniyor ve Anayasaya aykırıdır! Biz, lâyikliği, herkesin dininde, din, görüş, inanç ve uygulamasında serbestliği ve din işiyle devlet işinin ayrıldığı biçiminde anlıyorduk. Cumhuriyet okullarında böyle öğrendik. Anayasamızın 19. maddesi de böyle. Ama şimdi Meclisimiz öyle bir kanun çıkarıyor ki, din işiyle devlet işi biri birine giriyor ve âdeta delme takma oluyor. Cici demokrasiye başlayı beri ne kadar yol almışız! Kimbilir belki biz "yanlış" düşüyoruz. Hele Faruk Erem temelli "yanlış" düşünüyor! Çünkü kendisi bir Hukuk profesörü ve Türkiye Barolar Birliği Başkanıdır.

SIKI YÖNETİM UZAYACAK VE GENİŞLEYECEK..

..deniyor. İstanbul Olaylarından sonra bir ay süreyle ilân edilen Sıkı Yönetim, Milli Güvenlik Kurulunun yaptığı 13.7.1970 günü toplantıdan sonra iki ay daha uzatılacak deniyor. Çünkü mahkemeler bitmemiş. Mahkemeler biterse ve mahkeme, mevcut sanıkları mahkûm ederse, "Bak!" diyecekler. "Biz diyorduk da inanmıyordunuz! Sıkı Yönetim mahkemesi ki yargıçları askerdir, onlar dahi bu mahkûmları mahkûm etti. Öyleyse getirelim baskı kanunlarını.." Akılları sıra çok "sağlam" bir gerekçe bulacaklar.

Gene arada söylendiğine göre, sadece İstanbul'da ve İzmit'in yarısında toplamı üç aylık sıkı yönetim yetmez. Daha on ilde sıkı yönetime gidilsin. Gidilsin ve Türkiye'de yönetim yavaş yavaş sıkılaştırılsın. Nasıl olsa, gittikçe yoğunlaşan ekonomik bunalımları, para darlığını, ürün yetmezliğini, kuraklığı yenemiyoruz, yönetimi değiştirelim olsun bitsin.

Bu da sanıldığı kadar kolay değildir ama, denesinler bakalım.

YALANIN ÖMRÜ KISADIR.

"Camiye dinamit koydular, Kuran yırttılar, Kuranı helâya attılar, Ekmekle top oynadılar, Kızların çıplak gezmesini istediler, Tam bağımsız Türkiye diye değil, yaşasın Rusya diye bağırdılar, Allahı, dini inkâr ettiler, Allahın resmini yaptırdılar.." Bütün bunları güya öğretmenler yapmış. Bu yalanları yayıyorlar. Böylece halkın öfkesini öğretmenler üzerine yöneltmek istiyorlar. İlk anda bunda başarı da gösteriyorlar. Fakat herkes iyi bilsin ki, yalancının mumu yatsıya kadar yanardı, şimdi yatsıya da kalmıyor. Bütün bu yalanlar bir gün tıss eder ve halkın öfkesi bu sefer kendi üzerlerine çevrilir. Çünkü halk sonuna kadar enayi değildir! Yazın bir köşeye..

Hınıs'da beraat kararı veren hakim:

"Boykot yetkilileri Anayasal görevlerini hatırlatmadır

T.C.
HINIS ASLİYE CEZA MAHKEMESİ
— K A R A R —

Esas No : 1970/25
Karar No : 1970/109
C. M. U. Es. No: : 1970/42
Hakim : Sezai Önder 17273
C. Savcısı : Tevfik Hancılar 16466
Katip : Ziyafettin Gül 45
Davacı : K. H.
Maznun : Selahattin Şahin İlyasoğlu Hınıs Atatürk ilk okulundan öğretmen
S u ç : İlçede yapılan boykota Öğretmenleri teşvik etmek ve boykota katılmak.
Suç Tarihi : 19.1.1970

Hınıs ilçesinde vuku bulan boykota öğretmenleri teşvik etmek ve boykota fiilen katılmak suçundan maznun, Selahattin Şahin hakkında Erzurum valiliği il idare kurulunun 23.3.1970 tarih ve 102 sayılı lüzumu muhakeme kararları ile maznun hakkında Memurin Kanunun 65 devlet memurları kanunun 26, 27 ve T. C.K. nunun 236 ncı maddesi gereğince teçziyesi zimmında mahkememize dava açılması üzerinde yapılan açık yargılama sonunda :

H A D İ S E : Olay tarihinde Hınıs Halk Eğitim Merkezi müdürü bulunan Selahattın Şahin'in genel öğretmen boykotu başlamadan önce öğretmenleri boykota teşvik ettiği kendisinin de fiilen boykota katıllığı, iddia edilmiştir.

TOPLANAN DELİLLERİN TAHLİLİ : Dosya arasında mevcut hazırlık evrakının tetkikinde bu evraklar arasında bulunan ilk öğretim Müfettişlerinin raporunda ve bu rapora esas teşkil eden tahkikat evraklarının incelenmesinde maznuna isnat edilen suçun subuta ermediği, her ne kadar maznun Boykota fiilen iştirak etmiş ise de bu toplu bir hareket olmadığı için teçziyesinde mahal olmadığı kanaatına muhakkiklerce varılmış ve bu rapor üzerine Hınıs kaymakamlığı ilçe idare kurulu 12.3.1970 tarihli kararı ile idare kurulu sanığın hakkında son soruşturmasının açılmasına yeter delil mevcut olduğu kanaatiyle mahkememize sevketmiştir. Mahkememizde yeminle dinlenen kamu tanıkları maznun boykota iştirak ettiğini bilmediklerini ve öğretmenleri maznun boykota teşvik ettiği hususunda bir bilgileri bulunmadığını beyan etmişler ve şahitlerin hepsi de verdikleri birbirini teyit eder mahiyetteki ifadeleri sonuçunda mahkememiz maznuna isnat edilen suçların subuta ermediği kanaatına varmıştır.

GERÇEK VE KARAR : Bu nedenlerle maznun Selahattin Şahin'in ilçede görevli öğretmenleri boykota teşvik etmek suçundan hakkında açılan kamu davasından, maznunun mahkümiyetine yeter kesin ve mükni delil elde edilememiş olması nedeniyle BERAATİNE.

Keza maznun hakkında boykota fiilen iştirak ettiği nedeniyle T.C.K. nunun 236 nci maddesi gereğince teçziyesi için dava açılmış ise de :

Evvel emirde dosya arasında mevcut bilgilerden anlaşıldığına göre maznunun bir müddet izinsiz olarak görevine gelmediği bir vakaa olarak mevcuttur. Maznun bu hareketinin T.C. K. nunun 236 nci maddesinin asli unsurlarından olan görevi terk kastına mahrun olduğu da anlaşılamamıştır. Velevki maznun sebepsiz olarak ve boykot gayesiyle görevine gelmemiş olsa dahi, devlet memurlarının insanca yaşama düzenine ulaştırılmasına bir görev olarak yetkili makamlara yükliyen Anayasanın 45 nci maddesine rağmen bu görevlerini yetkililere hatırlatmak için uyarma niteliğindeki maznunun ve başka öğretmenlerin fiillerinin suç olduğuna mahkememiz vicdanen kani olamamıştır.

İzah edilen bu sebepler dolayisiyle maznunun görevini terk etmek suçundan dahi BERAATİNE, dava kamu adına açılmış olduğundan masraf tayinine yer olmadığına dair talebe uygun C. Savcısı huzuru ile verilen karar sanığın sözüne karşı temyiz yolu açık olmak üzere 2.6.1970 tarihinde alenen ve usulen tefhim kılındı. 2.6.1970

Hakim 17273

Nevşehir'de beraat kararı veren hakim

(Baştarafı Sayfa 1'de)

ri TCK.'na veya bu konunun belirli bir maddesine atıf yapmamaktalır. Bu duruma göre lüzumu muhakeme kararında TCK.'nun 79. maddesi nazara alınmaksızın tek bir fiil için biri TCK.nu olmak üzere dört yasanın beş adet maddesi sevk ve cezalandırma maddesi olarak ileri sürülmüştür. Böylece lüzumu muhakeme kararının hazırlanışında TCK.nun ve C.M.U.K. nun temel kurallarının nazara alınmadığı, kanunlardan biri tutmazsa diğeri tutar zihniyeti ile hareket edildiği ve hatta 788 S. K.un artık uygulanma niteliğini kaybetmiş olan 65. maddesinin de cezalandırma maddesi olarak ileri sürüldüğü anlaşılmaktadır. Ancak iddianamelerdeki ve iddianame hükmünde olan lüzumu muhakeme kararlarındaki bu kabil usulsüzlüklere karşı, mahkemelere tanınmış kanuni bir imkân mevcut olmadığı, usulsüz hazırlanmış bir lüzumu muhakeme kararı ile de yargılamanın yürütülmesi zorunlu olduğu için kararda izah ve tafsil edilen fiili yine bu kararla uygulanması istenen her kanun ve madde zaviyesinden incelemek gerekir:

1) Sevk maddesi olarak belitilen 788 S.K.un 65 maddesinin uygulama niteliği kalmamıştır. Bu maddede yazılı fiil, halen yürürlükte bulunan 657 S. K. un 27 maddesi ile nizanlanmıştır. Artık sanığa isnat olunan fiilin uygulama niteliği kalmamış bir maddenin kapsamına girip girmediğini eliştirmek gereklidir.

2) Uygulanması istenen 657. S. K. un 26. maddesi devlet memurlarının kamu hizmetlerini aksatacak şekilde memurluktan birlikte çekilmelerini yasaklamaktadır. Lüzumu muhakeme kararında böyle bir fiilden bahsedilmemektedir. Esasen maddede yazılı "çekilme" tabiri, aynı kanunun 94. maddesinden de anlaşılacağı gibi memurluktan devamlı olarak ayrılmayı, yani eski deyimle istifa etmeyi ifade eder. İddia olunan fiil, memuriyet görevine boykot süresince, yani 4 gün yapmamak olduğuna göre ve sanıkda boykot sonunda görevine dönmüş bulunduğuna göre, olayda 657. S. K. un 26. maddesinin uygulama yeri yoktur.

3) 657, S. K. un yine uygulanması istenen 27. maddesi ise, devlet memurlarının greve karar vermelerini, grev tertiplemelerini, grev ilân etmelerini ve bu yolda propaganda yapmalarını, greve veya grev teşebbüsüne katılmalarını, grevi desteklemelerini ve teşvik etmelerini yasaklamaktadır. Buna göre sanığın boykot süresince görevini yapmasının grev sayılıp sayılmıyacağını incelemek gerekir. 275. sayılı "Toplu iş sözleşmesi, grev ve lokavt Kanunu"nun 17. maddesine göre grevi "işçilerin işverenle olan münasebetlerinde iktisadi, sosyal durumlarını korumak veya düzenlemek amacı ile işyerinde veya işkolunda faaliyeti durdumak veya önemli ölçüde azaltmak için aralarında anlaşarak veya bir teşekkülün aynı amaçla verdiği bir karara uyarak işi bırakmaları"dır. Görülüyor ki grev dolayısiyle işi bırakmaktaki amacın, işverenle olan münasebetlerde iktisadi ve sosyal durumu korumak ve düzenlemek olması şarttır. Sanığın TÖS ve İLKSEN Genel Yürütme Kurullarının çağrısına uyarak 4 gün süren boykota katıldığı sabittir. Çağrıda boykot yapılması gerektiğinin nedenleri olarak üretici bir eğitim ve öğretim sisteminin uygulanması, yabancı eğitim uzmanlarının uzaklaştırılması, bir sömürü konusu olan özel okulların devletleştirilmesi, tek kitap sisteminin uygulanması, ders araçlarının yeterli duruma getirilmesi, eğitim ve öğretimde ve sınıf mevcutlarının tayininde, pedagojik ölçülerin nazara alınması, köy çocuklarına eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması, kitaplıkların köylere kadar yayılması, özel kabiliyetli çocuklarla devletin ilgilenmesi, barış gönüllülerinin çalışmalarına son verilmesi, öğretmen maaşlarının geçim seviyesine göre ayarlanması, öğretmenlerin ve ailelerinin mesken ve sağlık sorunlarının halledilmesi, tayinlerini hakkaniyete uygun esaslara göre yapılması öğretmenlere yurt içinde ve dışında inceleme yapmak imkânlarının sağlanması, İl Disiplin Kurulları yerine idarî mahkemelerin kurulması, teftiş sisteminin rasyonel esaslara bağlanması, grev hakkının tanınması, öğretmen sendikalarına, eğitim yönetimine katılma hakkının verilmesi ileri sürülmektedir. Görülüyor ki bu nedenler içinde grevin ana unsurunu teşkil eden iktisadî ve sosyal ve özlük nedenler çok arka plânda kalmıştır. ve grevin bu ana unsurunu tahakkuk ettirecek önem ve nitelikte değildir. İktisadî ve sosyal ve özlük durumlarla ilgili olmayan diğer nedenler ise ulusal problemlerdir ve kanunda grev amaçları meyanında belirtilmemiştir. Bunun içindir ki sanığın ve onun gibi 4 gün süre ile göreve gitmeyen öğretmenlerin bu davranışları "Boykot" deyimi ile ifade edilmiştir. Lüzumu muhakeme kararında da aynı deyim kullanılmıştır. Boykot, kendilerine göre haklı ve hukukî olan isteklerinin yerine getirilmesini kınayan kimselerin bu isteklerinin yerine getirilmesini sağlamak amacı ile başvurmak zorunda kaldıkları bir protesto, bir direnme hareketidir. Boykotcu veya boykotcular bu davranışları ile bu isteklerinin gerçekleşmesini sağlamak değil, bu isteklerini anlatmak ve yetkili organları uyarmak gayesini güderler. Boykot işte bu yönü ile de grevden ayrılır. Grevin maddî ve sosyal menfaatlerin sağlanmasına kadar ki devamlılığı, boykot için bahis konusu değildir. Grev bu menfaatin sağlanması ile, boykot ise uyarmanın istenilen şekilde olması ile gayesine erer. Bütün bu izahlara göre maznun, boykot olarak isimlendirilen davranışlarında grev suçunun unsurları yoktur. 657. S. K. un 27. maddesi boykot için uygulanamaz.

4) 624. S. K. un sanık için yine uygulanması istenen 14/f maddesi ise, devlet personeli teşekküllerinin grev teşebbüs ve faaliyetlerini destekleyici davranışlarda bulunmasını yasaklamakta ve 22. maddesi de, bu yasaklamaya aykırı hareket eden yönetim organı başkanı ve üyeleri ile bu hareket ve davranışlar genel kurullarda vuku bulduğu takdirde bunu müsamaha ile karşılayan ve başkanlık mevkiinde bulunan kimselere 3 aydan 1 yıla kadar hapis cezası verileceğini belirtmektedir. Görülüyor ki bu maddeler örgütlerle ilgilidir. Bir devlet personeli örgütünün başkanı ve yönetim organı üyesi olmayan sanığa bu maddelerin uygulanamayacağı da âşikârdır.

5) TCK. nun 236. maddesinin de uygulama yeri yoktur. Bu madde üç ve daha çok kişinin önceden anlaşarak memuriyetlerinin terketmeleri fiilini yasaklamakta ve cezalandırmaktadır. TÖS ve İLKSEN'in çağrısına uyarak 4 günlük boykota katılan sanığın, önceden iki ve daha fazla kimse ile anlaştığı sabit değildir. Lüzumu muhakeme kararında da öyle bir anlaşmadan söz edilmemektedir. Sanığın bu maddenin an unsuru olan terk kayfiyeti, bir kesinlilik ve devamlılık ifade eder. Terk kelimesini, bu maddedeki anlamı itibarıyle istifa olarak kabul etmek maddenin ruhuna ve yasa koyucunun maksadına devam olunacağı boykotu tertip eden kuruluşlar tarafından ilân edildiğine ve sanık ile onun gibi boykota katılanlar boykotun bitiminde görevlerine döndüklerine göre artık bu davranışın kesinlik ve devamlılık ifade eden bir terk olduğu düşünülemez. Şu halde sanık için TCK. nun 236. maddesi de uygulanamaz.

HÜKÜM

Yukarıda izah ve tafsil olunduğu veçhile 4 günlük boykota katıldığı sabit olan sanık için lüzumu muhakeme kararında belirtilen yasa ve maddelerinin uygulama yeri yoktur. Sanık, boykot çağrısına bir aydından beklenen medeni cesaretle uymuştur. Bu çağrıya uymayı, çağrının yukarda belirtilen nedenleri itibariyle ulusal bir görev saymıştır. Bir öğretmen aydın olan sanık, öğretmenlerin gerçek aydınların ekonomik, politik ve fikri baskılar ve gerici akımlar altında ezildiğini bilmekte, gerici akımların daima galip gelmesinin ezikliğini hissetmekte ve buna karşı demokratik ve hukukî yollarla direnmek gerektiğinin bilincine bütün gerçek aydınlar gibi varmış bulunmaktadır. Sömürülen ve aldatılanlarda da başlıyan bu bilinçleşme, pek tabiidir ki gerçek aydınlarda bazı karşıt davranışlarda bulunmak fikrini, yüzeye çıkaracak ve vasatını bulduğu takdirle onlara karşı davranışlara katılmak cesaretini verecektir. Sanığın ve onun gibi hareket eden öğretmenlerin bu cesaret dolu direnişleri hukuka aykırı değildir, tüm anlamı ile demokratiktir. Anayasanın düşünce özgürlüğünü nizanlıyan 20. maddesine uygundur. Sanık maaşının artırılması gibi kişisel bir nedenle değil, bir kısım ulusal davalar için bu demokratik davranışta bulunmuştur. Onu bu davranış nedeniyle cezalandırmak, demokrasimizi ve Anayasamızı inkâr etmek demektir. Esasen lüzumu muhakeme kararında belirtilen kanunlar da dahil olmak üzere bugün Türkiye'de sanığın fiilini suç sayan bir kanun yoktur. Netice olarak anığın beraat ettirilmesi gerekir.

Açıklanan bu nedenlere göre müsnet suçlardan SANIĞIN BERAATİNE vicahında ve C. Savcısının isteğine uygun şekille ve kanun yolları açık olmak üzere 2.3.1970 tarinde kara verilip tefhim olundu. 2.3.1970

Ceza Hâkimi 13949
EROL ARICA

Başyazı

(Baştarafı Sayfa 1'de)

Bir tek asistana ceza verilmedi. Yargıçlar, bir resmî iş gününde yürüdüler. Sabahtan öğle sonuna kadar zamanları gitti. Bu da bir boykottur. Diyelim ki, dört saat yaptılar. Süresinin ne önemi var? İsterlerse dört saat olsun, "suç" tur! Suç ise bir cezayı gerektirmez mi? Ama yargıçlara ceza verecek Bakanlık görünmüyor ortalıkta!

Yoook, cezada da eşitlik yok! Boykotlardan sonra onbir ilkokul öğretmenimizi "ihraç" ettiler. Şimdi bu arkadaşların durumu Yüksek Disiplin Kurulu'ndadır. Kurul, ihraçları onaylarsa Danıştay'a götüreceğiz. Ama ortaokul öğretmenlerine "ihraç" yok! Neden yok, neden korkuyorlar diye merak edip duruyorduk, iki gün önce bunu da öğrendik: Bütün yurtta 30 orta öğretim mensubu meslekdaşımız da "ihraç" edilecek. Anlaşılıyor ki, bu kadar eşitsizlik ayıp kaçıyor, hiç olmazsa öğretmenler arası, kabaca bir eşitlik sağlayalım dediler ve sağlıyorlar.

Neresinden bakılsa garip bir uygulama karşısındayız. Fakat bu kadar garip uygulamayı yapanlar, şimdi de başka bir telâşa kaptırmışlar kendilerini: "Yalnu bu cezalar çok oldu, ne tarihte var, ne dünyada benzeri! Şunun topuna bir af çekelim!" Nitekim Güney Anadolu'da bir inceleme gezisi yapan İlköğretim Genel Müdürü B. Alogan, her vardığı yerde, "Bu boykotun üzerine bir çizik çekelim, kapansın!.." dedi durdu.

Bakanlık, öğretmenleri affedecekmiş. Yukarıdan beri yazdıklarımız karşısında, evet öteki tutum ve davranışlarını bıraktık, sadece yukarıdan beri yazdıklarımız karşısında, elinden geliyorsa kendini affetsin Bakanlık!

Türkiye Öğretmenler Sendikası adına
Sahibi ve Yazışleri Müdürü: **Osman K. AKOL**

Haberleşme Adresi:
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı Saray AP. No: 14 1
Yenişehir — ANKARA

Telefon: **17 49 27 — 12 99 49**
Dizgi ve Tertip: **TOYKO matbaası**
Baskı: **Ulusal Basımevi**

Genel Yönetim Kurulu Toplandı

(Baştarafı Sayfa 1'de)

yalistlerin ve onların yerli ortaklarının destekleyip beslediği, hattâ yürüttüğü açıktır.

Bu korkunç gelişmenin, yüzyıllar boyu karanlıkta, açlık ve perişanlık içinde bırakılmış, bugün de aynı zindanda kapatılmak istenen halkımız arasında yankı bulması kaçınılmaz bir sonuçtur. Buna karşılık, emperyalistlerin ve soyguncu komprador, tefeci ağa ve derebeyi kalıntılarının beslediği bu zavallıların, başarı sağlaması Türk toplumunun felâketi olacaktır.

Konya olaylarını, Kayseri saldırısını hatırlayınız. Bolvadin'li öğretmenlere uzanan elleri, Boyabat saldırganlarını, İslâhiye ve Kilis olaylarını ve en sonunda Cumhurbaşkanına dahi önceden duyurulan Yozgat olaylarını düşününüz. Gerçekten kötü günler yaşamaktayız.

Tarihin hiçbir döneminde ve dünyanın hiçbir yerinde zulüm ve haksızlık ilelebet sürüp gitmemiştir. Türk insanının da yüzyıllar boyu sürüp giden çilesi elbet bir gün bitecektir. Bu mutlu son artık görünür yakınlığa gelip dayanmıştır.

Ancak bu konuda inançtan öte, her gerçeği, olduğu gibi bilmek ve değerlendirmek gereği de vardır. Bunun için, çağırıldığımız Genel Yönetim Kurulu toplantısına gelirken sizden bazı bilgiler istemek zorundayız. Yurdun dört bucağından derlenecek olan bu bilgileri beraberce değerlendireceğiz ve ortak çabalarımızla en doğru yolu, en sağlam yöntemi saptayacağız ve bunu uygulayacağız.

Sizden istediğimiz bilgiler şunlardır:

1 — Çevrenizde ve bölgenizde bildiğiniz, izlediğiniz, öğrendiğiniz saldırıların özeti, nedenleri, karşılanış biçimleri, idarî ve kazaî sonuçları nelerdir?

2 — Bu olaylar karşısında sizler gibi üye olmadıkları için toplantıya katılamıyacak şube başkanlarının, yöneticilerin topluca ya da ayrı ayrı görüşmelerle saptanacak düşünce ve önerileri nelerdir?

3 — Şubelerimizin güvenlik durumları, TÖS'e dost ya da karşı kuruluş ve kişilerin güçleri, destekleyicileri, dostların etkinliğini artıracak, karşı olanların gücünü kıracak yol ve yöntemler üzerinde görüşler ve tavsiyeler nelerdir?

4 — Kendi gücüne ve örgütüne güveni tam olsa bile, karşıya geçenlerin yararsızlığını bilen bir kuruluş olarak, bölgede başta İlksen olmak üzere, öteki öğretmen kuruluşlarının, bu arada örgütsüzlerin durum ve tutumları nedir? Bu güçlerin en gerçekçi ölçülerle değerlendirilmesine yarayacak bütçe durumu, üye sayısı ve çevredeki etki derecesi hakkında bilgiler, özellikle lider niteliği olan yönetim, başkan ve üyelerinin İlksen ve TÖS birleşmesi konusundaki görüşleri ve kanıları nelerdir?

5 — Başarı ile yürüttüğümüz 4 günlük uyarı boykotu bazı kuruluşlara örnek olmuş ve onları bu yola götürmüştür. Kamu oyuna böyle bir örnek vermiş örgüt olarak, bizden daha etkin örnekler beklenmesi doğaldır. Çevrenizde Boykot ötesi ne gibi bir eyleme geçmeniz düşünülmektedir? Örneğin bu kötü eğitim düzenine karşı çocuklarını okula göndermemek yolu ile öğrenci velilerinin bir hareketi düşünülebilir mi? Öğretmenlerimizin uyarısı ile Okul Aile Birlikleri ya da Okul ve Öğrencileri Koruma Dernekleri, herhangi bir hareket geçebilir ve bu hareketi etkinlikle sonuçlandırabilirler mi?

6 — Bizim aklımıza gelen ve düşünebildiğimiz bu konular dışında, sizlerin başka öneriniz var mıdır? Varsa bunu basit bir rapor halinde Genel Yönetim Kuruluna getirmenizi rica ederiz.

Türk halkı büyük bir ıztırap içindedir. Bunun bilincine onu bizim eğitim ve uyandırma çabalarımız dışında, olaylar da itmektedir. Dış ülkelere işçi olarak giden kardeşlerimiz, doğal sıla hasretinden başka çeşitli tedirginlikler içindedirler. Kadın kocasından, koca karısından şikâyetçidir. Çocuklar, hem analarından, hem babalarından yakınmaktadırlar. Öğretmenlerimizin huzurları ve güvenlikleri yoktur. Şubelerimiz zor durumların içindedirler.... Bütün bu konulardaki şikâyetleri dinlemek, sorunları anlamak, bunlar karşısında en doğru tavrı takınmak zorundayız. Bu bakımdan 15.7.1970 Çarşamba günü yapılacak Genel Yönetim Kurulumuza büyük sorumluluk düşmektedir.

Bu inanışla ne kadar yorucu olursa olsun, hazırlıklı gelmenizi rica eder, sevgi ve saygı ile gözlerinizden öperim.

Milli Eritme Bakanlığı

(Baştarafı Sayfa 1'de)

lunan öğretmenler, eşleri ve çocuklarıyla Bakanlık önünde toplanıp üzerinde:

BİZ MUSTAFA KEMAL ÖĞRETMENLERİ;

MİLLİ ERİTME BAKANLIĞINI, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI YAPINCAYA DEK SAVAŞACAĞIZ.

Yazılı kara çelengi Bakanlık önüne koyarken hazır bulundurulan sivil resmi kolluk kuvvetlerin saldırısına uğramış, saldırıda Cemil Çakır Avni Aytan, Hasan Süzek. Hasan Erdoğan, Süleyman Aytekin, Musa Uysal polisler tarafından tartaklanmış, cemil Çakır ve Hasan Erdoğan bir süre tutuklanıp bırakılmıştır. Bu arada öğretmenlerine yapılan saldırıya dayanamayıp müdahale eden Ömer Yiğit Polislerce tutuklandı. TÖS avukatının çabasıyla gece yarısı kefalete karşı serbest bırakılmıştır.

HAZRET

(Baştarafı Sayfa 3'de)

da alıp birlikte İstanbul'a göçtüler. Araba aldılar, dükkân açtılar, ev tuttular. Memet toptancılığa başladı.

TOPTANCI, GEZİCİ VAİZ, MÜCAHİT MEMET:

Memet Arabistana günah dökmeye, taç almaya gitmişti. Yüzbinleri aşan servetiyle bir gelin bir de "mücahit" unvanını alıp geldi. Mücahit, yani Aramco ortağı. Gerici rejimlerin militanı. Adı din uğruna, fisebilillah döğüşerek. Oysa kirli işlere karışacak, buna karşılık beslenecek, destek görecek. Dolar, Riyal istemez ki, mal alacak. Satacak, paraya çevirecekti.

Hacı kaynana nitekim, yirmi bin lira koyabilmişti cebine Memedin; yüzbinden o kalmıştı. Bu parayla toptancı işi mi döner? kiraya anca yeter. Oysa dükkândaki mal, iki yüz bin eder, belli. Nereden bu yeldeğirmeninin suyu geldi?

Faizsiz ve karşılıksız krediymiş! Büyük tüccarlar veriyormuş bunu, e mi? Kâr ederse eder, etmezse mi? Arkası var, gelir; korkma.

Bu borcun ödenmesi mi? O da şöyle: Kâra geçince, hayır kurumların, örnekse İlim Yayma Cemiyetine bağış yapacaksın. Ya da Kuran Kurslarında çocuk okutacaksın.

Bir de ek görevi varmış Meme'din, gezici vaiz! Her cuma, İstanbul'un başka bir camiinde hutbe okuyup vaaz vermekmiş! Fiilî, mecburî hizmet derler ya, onun gibimiş.

Altında arabası, ehliyetsiz kendi kullanır. Hem bu dünya gidişiyle Memet, hem öbür dünya işiyle uğraşır. Bir öte geçeye gider, bir beri yakaya gelir. Böyle olmalı olduktan sonra.

Bir cuma günü,aldı beni, o hafta hutbe okuyacağı camiye gittik. Girdik içine Beytüllahın. Memedin cübbeyi giyerek minbere çıktığını şu iki gözümle gördüm, bu iki kulağımla aha söylediklerini işittim.

— Elif, Lâm, Mim! Size telsiz, telgrafla telefonu anlatacağım.

Anlatmaya başladı.

Amerikalıların aya ayak bastığı günlerdi. Uzay adamlarının sesleri aydan geliyordu. Sözü buradan aldı, giriş yaptı, açıklamaya geldi:

— Elif, Allahın baş harfidir. Mim, Muhammedin. lâm, "alo" daki "l" sesidir. Allah, Muhammede "Alo!" diye seslendi. Telefon işte buradan çıktı, kaynağı Kur'an-ı Azimüşşan, Gâvurlar bütün buluşları Kuran'dan aldı, alıyorlar. Yoksa hepsi bizimdi.

Cemaate baktım, "Allah Allah!" diye çoştu, homurdandı. Memede baktım, gözüme pire gibi göründü. Koşup minbere, kolundan tutup ve fırlatmak aşağıya onu, içimden bu geçti. Neki dişlerimi sıktım, ellerimi yapıştırdım dizlerime iyice. Kendimi güç tuttum.

Namaz bitip de dışarı çıkınca Memedi çektim bir yana. Kulağına, işitebileceği bir sesle fısıldadım:

— Bre Bocu, dedim. Sen bu ilmi nerden getirdin? Şamdan mı, Karaçi'den mi? Lâik ilkokulu bitirmiş adamsın, öğretmenin sana telefonu, telsizi böyle mi öğretti? Seni gidi münafık! Seni, seni...

İttim şöyle ve yürüdüm.

Düşündüm. Kaç bir Memet kafamda canlandı, Bocu hepsinin iyisi, temiziydi. O sümüğü salyasına karışan.. Nerede kaldı? Sakalı koyup tespihe sarıldıktan sonra demek değişti. Mücahit olunca da hayrı kalmadı. Kötücül olup çıktı.

Düşündüm.. Memedi Köy Enstitüsüne alsalardı, bencileyin öğretmendi şimdi. İki yüz bin lirayı değil, ikiyüz lirayı cebinde ara bulamazdın. Kıyılıp sürülür, doğrudan şaşmazdı. Gel gör onu ne durumda, kim ne yaptı? Acı, feci.. Olmuş sana bir demagok, yanıltmacı. Halkı "mucize" doyurur; O da artık uydurur; kandırır halkı. İşini görür..

Arabasına atlamış, gitmiş tâ Kayseri'ye. Enistesinin de içlerinde bulunduğu dokuz yüz öğretmeni yakmaya, öldürmeye. Kendisi anlattı. Sonra, ablası, başı açık karşıladı diye evine girmemiş içeri, dönmüş geri. Dinbazlık bu ya.

Ne yapmış, nasıl gelmiş bu duruma? Şam'da mendil sermesi geliyor gözlerimin önüne. Pinti bir kıza, parası için, bulaşması. Çoluk çocuğunu kapı dışarıya atması. Bir hacı etiketi için çektikleri. Öğretmeni ve enistesinin canlarına kıymak istemesi.. Sayayım mı daha?

Hepsini, karşılıksız ve faizsiz Kredi diye aldığı malları ödemek için yapıyordu. Cihat, mücahitlik buydu. Din, bu işin boyası. Apaçık, ortada foyası. Gel sakla.

Kaç ad, san? Bocu, hoca, hacı, toptancı gezici vaiz, mücahit.. Toplam, eşit; Hazret!

Salavat getirin, salavat! "Salla ala Hazret-i hacı, hoca, toptancı, gezici, mücahit Bocu Memet. Amin!"

Deyin ve iki elinizi yüzünüze sürün. Duanız kabul edilmiştir.

60 bin öğretmen

(Baştarafı Sayfa 1'de)

ihraç olunan 11 öğretmen şunlardır:

Garip Tuncer (Yıldızevler İlkokulu Öğretmeni) Mahmut Demirbilek (Güdül İlkokulu Öğretmeni,) Çubuk'taki İlkokul Öğretmenlerinden Emin Ar(kan, Naci Yeşiltepe, Zeki Dedeoğlu, Yenidoğan İlokulu Öğretmenlerinden Sema Akalın, Yunus Madenoğlu, Emin Erdem, Ali Şahin, (Cemal Gürsel İlkokulu Öğretmeni), Kenan Keleş (İlk — Sen Genel Başkanı) ve İsmail Baştuğ (İlk—Sen Genel Sekreteri).

Memleketten ihraç olunanlarla kıdem ve derece indirme cezalarına maruz kalan öğretmenlerin bu cezalarının iptali için dava, açılıp açılmamasına, Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulu nezdinde yapılan itirazın sonucunda karar verilecektir.

DANIŞTAYDA 648
DAVA AÇILDI.

Bu cezalara itiraz mahiyetin de olmak üzere, yalnız TÖS tarafından Danıştaya açılmış davaların sayısı 648'dir. Bunlardan 189'u işten el çektirme, 56'sı Bakanlık emrine alınma, 122'si maaş kesimi, 6'sı ders ücreti kesimi, 8'i ilkokul müfettişliğinin elden alınması, 43'ü il dışına nakil, 51'i müdürlük görevinin elden alınarak başka yere nakledilme ve 137'si de il içi nakillerle ilgilidir.

YENİ YAYINLAR

AHMET KÖKLÜGİLLER

■ **27 MAYIS ve YÖN HAREKETİNİN SINIFSAL ELEŞTİRİSİ: 27 Mayıs, Türkiye sosyalist hareketinin gelişimi bakımından önemli bir olaydır. Bu tarihe kadar, yasak olan ve gizlice konuşulup yazılan birçok sorunlar, 27 Mayıs'tan sonra, serbestçe yazılıp tartışılabilen konular olmuştur. Toplum düzenimizdeki aksaklıkların temelini oluşturan ana çelişkiler, bu hareketin getirdiği özgürlük ortamında incelenip bulunabilmiştri.** Örneğin 27 Mayıs sonrasında çıkan ve devrimci düşüncenin bir süre öncüsü durumunda bulunan *Yön* dergisinin getirdiği görüşler, ana çelişilerin belirlenmesinde etkili olmuştur. Türkiye sosyalist hareketinin başlıca düşün ve eylem adamlarından biri olan *Dr. Hikmet Kıvılcılı*, 27 Mayıs ve bulun ışığında ortaya çıkan Yön dergisi hareketinin sınıfsal eleştirisini yapıyor bu son kitabında. Küçük burjuva ideolojilerinin, finans - kapitalin 27 Mayıs ve Yön hareketi üzerindeki etkilerini araştırıyor. Günümüz sorunlarına açıklık getiren bir kitap. (Ant Yayınları, İstanbul, 12.5 Lira).

■ **DOĞU'DA ULUSAL KURTULUŞ HAREKETLERİ:** Devrimci, düşünür ve devlet adamı *V. İlyiç Lenin*'in çeşitli yazı, konpşma ve kitaplarından derlenip Tektağ Ağaoğlu tarafından çevrilen bu kitap da Ant Yayınları arasında çıktı. 1900-1923 yılları arasında, Çin, İran, Rusya, Hind, Türkiye gibi doğu ülkelerinde meydana gelen ulusal kurtuluş hareketlerini kapsıyan kitap, üç ana bölümden meydana geliyor: Birinci bölüm: 1900-1914, ikinci bölüm: 1914-1917, üçüncü bölüm: 1917-1923 Kitap, *Lenin*'in Türkiye üzerine görüşlerini de yansıtması bakımından özel bir önem taşıyor. Örneğin "Observer" ve "Manchester Guardian" gazeteleri muhabiri 1922'de Lenin'e soruyor: "Boğazlar meselesinin çözümü için Rusya'nın programı nedir?" Verilen karşılık özetle şudur: "Birincisi, Türkiye'nin millî emellerinin gerçekleşmesi. Bunun esas olduğu görüşündeyiz. İkincisi, Boğazların barışta ve savaşta bütün savaş gemilerine kapatılması yer almaktadır. Üçüncüsü, Boğazlar programımızda, denizlerde tam ticaret özgürlüğü yer almaktadır." Sayfa, 378-79)

■ **BİR SEÇİM BÖYLE GEÇTİ:** Demokrasimizin "temelini teşkil ettiği" söylenen genel seçimler hangi koşullar içinde, ansıl yapılmaktadır? Dört yıl milleti temsil edecek olan vekillerimiz, halka neler söylemekte, onları nasıl kandırmaktadır? "Sandıktan çıkma" nın ölçüleri nelerdir? Bu soruların cevapları bilinmiyor değil ama, Konya Milletvekili *Sadı Koçaş* tutmuş bir bir not etmiş gördüklerini ,tanık olduklarını; son genel seçimde Konya'daki "sandık oyunu" nun içyüzünü belirleyen bu kitabı yazmış. Cici demokrasimizin ne menem şey olduğunu merak edenler okusun diye. (Truva Yayınları, Ankara, 10 Lira).

■ **KOKMUŞ BİR DÜZENDE:** Bozuk denildi, ters denildi, bir sürü şeyler söylendi düzen üstüne; düzenin düzensizliğini anlatan kitaplar yazıldı son yıllarda; konferanslar verildi... Gördük ki, ele alınır tarafımız kalmamış. "Böyle gelmiş böyle gider" yasası yürürlükte gene de. Köylüler, açlık, borç ve hastalıklar içinde, aç-sefil... Uyanmaz mı bunlar, kendilerine sahip çıkmazlar mı? Bazılarına göre "hayır" dır bu sorunun karşılığı. *Mahmut Makal*, bu "kötümserlerden" den bu "kokmuş düzen" değiştirilebili raydınlar görevini yaparsa; egemen sınıfın oyununa gelmezse. Makal'a göre kokuşmuşluğu giderecek tek merhem var: eğitim. Hiç değilse, sağlam bir ilk eğitimden geçmiş kafa. "Halk eğitimini de bundan ayrı düşünmeyen, okul çatısının köy hayatıyla ilgilenmeyen bir sırça köşk olmaktan kurtaracak anlayışla işe sarılmayı gerektiren ilkeleri benimsemek..." *Mahmut Makal*, "Kokmuş Bir Düzende" adını verdiği bu son kitabında, aydınlarımızın içinde boğuldukları "ilkesizlik" leri sıralıyor, düzeni kurtaracak halkçı, toplumcu "ilkeleri" i belirlemeye çalışıyor. (Bizimköy Yayınları, P.K. 255 Ankara, 10 Lira).

■ **ODYSSEIA:** İnsanlığın ilk destanlarından biridir Odysseia. Homeros bu destanında, Odysseia'nın Troya savaşında bakından geçenleri anlatır. Konusuyla bir romanı ve kuruluşuyla bir filmi andırır. Binbir aynı, öykü ve masal kesintiler ,geriye dönmeler ve atlamalar içinde anlatılır. Bu bakımdan okuyucunun kolay kolay içinden çıkamıyacağı bir destandır. Azra Erhat ve A. Kadir, uygarlığımızın bu ilk yapıtını kolayca okutmak için yıllarca çalışmışlar; akıcı, lirik, bir manzum çeviri yapmışlar. Arza Erhat'ın "mitoloji" bilgisiyle, A. Kadir'in şiirdeki ustalığı birleşince, Homeros'la okuyucu arasındaki bütün güçlükler kalkmış aradan. (Sander Yayınları, İstanbul, 20 Lira).

■ **KIRAL ÜŞÜMESİ:** Sabahattin Kudret Aksal'ın 2 bölümlük oyunu. (Varlık Yayınları, İst. 4 Lira).

Ellerim

— Halit AYDIN —

Ekmek mi, giysi mi avunmak mı hep.
Ellerimin uğraşı böyle?
Bronz başlarını okşamadı hiç parmaklarım.
Koca salonların loş aydınlığında,
Yaratıp diktiğim heykellerin.
Birleşmedi parmaklarım
Hep incelmesi güzelleşmesi için
Ömrümce uğraştığım
Bir kadının elleriyle, ellerim.
Hep kolladım uyumamalarını
Güzel hatıraları için çiçeklerin
Güzel kokularla parklarda daha
Daha güzel olsun diye uyanıklar
Onları bekledim çağlarca
Keskin yüzlerini tutup bıçakların
Avuçlarımda
Kestim dikenlerini güllerin usanmadan
Bir yerleri acımasın diye.
Kürek gibi olmasın dediler ellerin,
Gül incinmesin pamuk kirlenmesin,
Yumuşak olsun ince olsun parmakların
Kırılsın isterse dediler gelecek adına
İnandım kırdım ellerimi bak bunca
Hiç yeri var mı ellerimin,
Anıtlaşmış bir kadın dizinde?
Nereye istedilerse koymadım mı?
Ateşe koydum suya koydum kana koydum
Bir bak şöyle dostca yakından uzağa
Nerede yok ellerim balyozlarca
Adı yok ama ellerimin ellerim
Adımı taşımıyor korkak.
Ekmek mi giysi mi avunmak mı kalacak hep?
Ellerimin uğraşı böyle?
Bir gün ellerim dönmiyecek mi bana ,
Ellerin elleri gibi özgür.
Bir gün yazmıyacak mı öykümü, söyle!
Yazmıyacak mı korkusuz, **hür?**